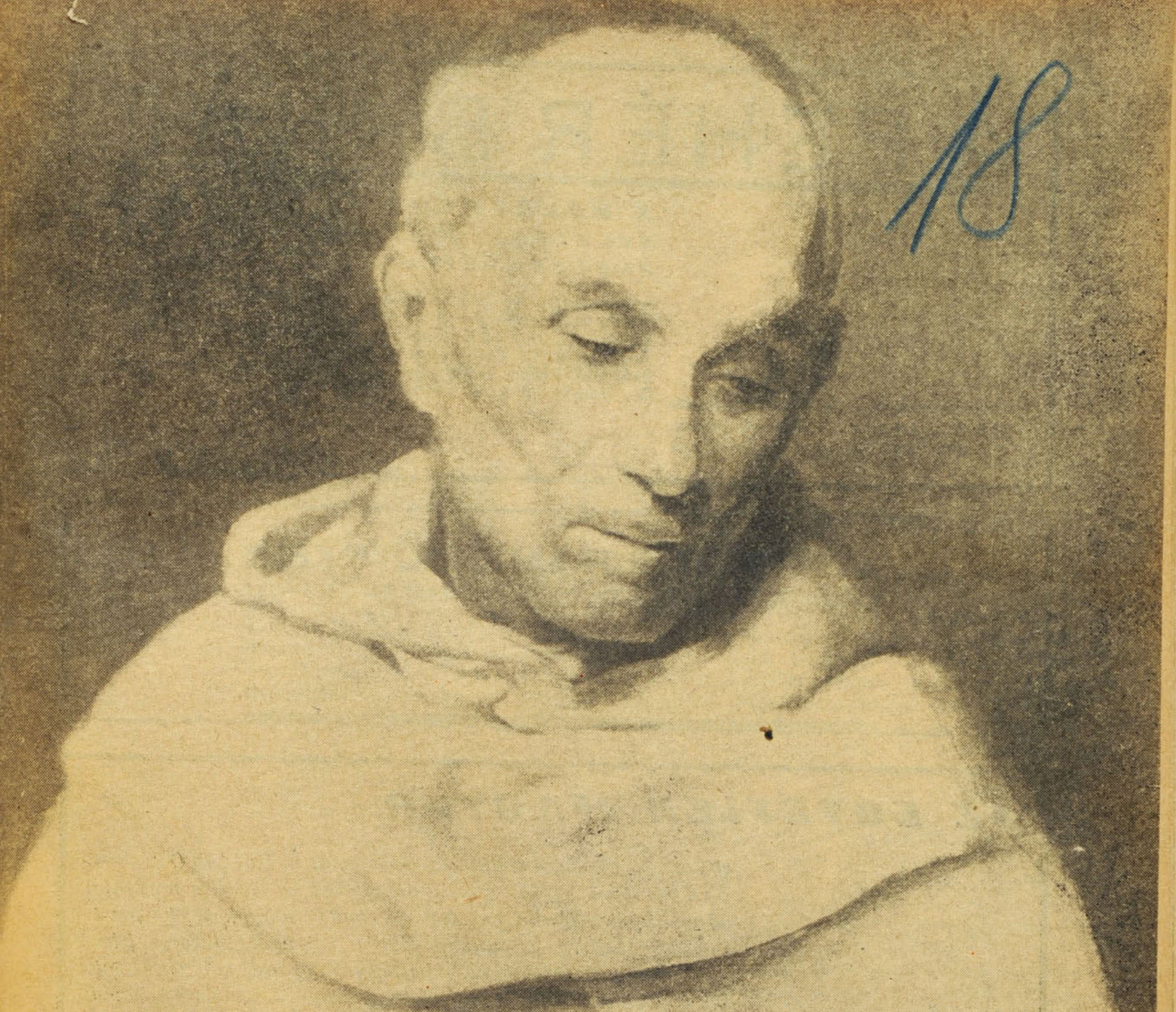

18

A FEHÉR BARÁT

A PÁLOSREND HAVI FOLYÓIRATA

FŐSZERKESZTŐ: P. GYÉRESSY ÁGOSTON — FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. NÁDAS ZOLTÁN

TARTALOM: A Szentatya húsvéti rádióüzenete — Dr. Nádas Zoltán: Világkrízis és kereszténység — M. dr. Nagy György Kata: Nyolcadik stáció — P. Szabó F. Dániel O. M. C.: Az Angyali Doktor és a Pálosrend — Pálos himnusz: Szűz Mária hét örömeiről — P. Gyéressy Ágoston O. S. P.: A Szűzanya Húsvétja — Kubinyi Décsé: Virágvasárnap reggel — Fráter Jácint Naplójából — Napsugár a váróteremben — Világegyház — Falbrecht Alice: Lelki levelek (4) — Gyermekeknek — Pálos Krónika — Könyvek.

VII. ÉVF. • 4. SZÁM

ÁRA • 60 • FILLÉR

1944 ÁPRILIS

A FEHÉR BARÁT

**A PÁLOSREND ÉRTESITŐJE
ÉVI ELŐFIZETÉSI ÁRA 6-80 PENGŐ
JOGI SZEMÉLYEKNEK 70.— P**

Főszerkesztő: P. GYÉRESSY ÁGOSTON O. S. P.
Felelős szerkesztő Dr. NÁDAS ZOLTÁN.
SZERKESZTŐSÉG: Budapest, XI. ker. PÁLOS KOLOSTOR.
Telefon: 468-550. Csekkszám: 48004.
KIADÓHIVATAL: Fráter György Sajtószövetkezet, Budapest,
IX., Gönczy Pál-u. 2. Telefon: 185-384

MEGJELENIK minden hó elsején.
Rendi és főegyházmegyei jóváhagyással.

A FRÁTER GYÖRGY SAJTÓSZÖVETKEZET BUDAPEST, IX., GÖNCZY PÁL-U. 2. TELEFON: 185—384.

Mindennemű nyomtatvány izléses, gyors és pontos kivitelezése; kiadványok művészi tervezése és terjesztése. Sokszorosítás, könyvkiadás; hangversenyek, előadások, társasutazások (zarándoklatok) szervezése és rendezése. — **Hirdetési Iroda.**

AZ EGYETLEN MAGYAR

gyökerű rendbe lépni szándékozó fiúk, akik a Boldog Őzsébek, Fráter Györgyök, Virág Benedekék életét és munkáját akarják továbbfolytatni, csatolják ezirányú kérvényükhöz: 1. kereszt-és bérma-levelüket, 2. érettségi bizonyítványukat, illetve a félévi bizonyítvány másolatát, ha papok akarnak lenni, különben segítő testvérekként házi munkában foglalatostkodnak, 3. szülői beleegyezést, ha még kiskorúak, 4. hittanáruk, vagy plébánosuk ajánlását, 5. egészségi bizonyítványt. Életük rövid ismertetését is csatolják kérvényükhöz, kifejtve mely okok vezetik őket a szerzetesi életre; korhatár 18—35 év. Kérvényüket küldjék a Pálos Kolostorba, Budapest, XI. ker., Szent Gellért-rakpart 1/b

A magyar öntudatnak az igazság az alapja.

Magyar öntudatot sugároznak a Szalay-könyvkiadó alábbi könyvei:

Bendefy László: Magna Hungaria és a Liber Censuum Ára 24.— P.

Zsuffa Sándor: A magyar nyelv nyelvrokonságai Ára 12.— P.

Megrendelhetők Magyar Eszperanto Kultúra Szolgálat kft. útján Budapest, III. kerület, Jolsva-utca 4. szám.

Magyar Zenei Almanach

címen Papp Viktor szerkesztésében a magyar zeneélet minden ágát felölelő hézagpótló évkönyv jelent meg a «Fráter György» Sajtószövetkezet kiadásában. — Szerkesztőség és kiadóhivatal:

IX. kerület, Gönczy Pál-utca 2. szám.

Telefon: 185—384. * * * Ára 25.— pengő.

A Szentatya húsvéti rádióüzenete

(1941, április 13.)

Szívünkben küldjük Mindnyájatoknak, Róma és az egész világ fiai és leányai, a húsvéti alleluját, a feltámadás és a krisztusi béke örömeit isteni szenvedésének szomorúsága után. Sajnos azonban a nemzetek között nem támadt fel a béke s így örömdöngésünkbe belevegyül ama fájdalom hangja, mely a «destvéreire, vérszerinti rokonaira» gondoló Pál apostol nagy szomorúsággal, szívtelen bánattal töltötte el (Róm. 9,2). Elismerjük mindazok vitézségét és hűségét, kik mély, becsületos kötelességérzettel harcolnak országuk védelmére és boldogulására, az ipar és technika csodálatos és önmagábanvéve termékeny fejlődése érdekében. Azt sem hagyjuk figyelmen kívül, hogy dicséretes és nemes tettekben sincs hiány az ellenséggel szemben tanúsított mély emberiesség terén.

A siralmas emberi összeütközések láttára azonban ki kell jelentenünk, hogy ez a hatalmas világháború részben már kegyetlen küzdelmekké fajult. Viseltesék minden hadviselő — hiszen az ő szívük is anyaméhben formálódott — szeretettel a polgári lakosság, a fegyvertelen nők és gyermekek, a betegek és öregek szenvedéseivel szemben, akik gyakran nyíltabb és nagyobb háborús veszélyeknek vannak kitéve, mint a harctéren küzdő fegyveres katonák. Kérve-kérünk minden hadviselőt, hogy a végsőkig tartózkodjék a még pusztítóbb hatású harciszervek alkalmazásától, hiszen ez eszközök terén minden újítás kikerülhetetlen visszahatásként az ellenség részéről ugyanazon új, sőt még durvább és kegyetlenebb fegyver harcbevetését eredményezi. Ha már eddig is arról kell panaszkodni, hogy ismétellen túllépik az igazságos háború megengedett határait, nem fogja-e a tá-

madó fegyverek fokozódó eldurvulása a háborút hamarosan elképzelhetetlen borzalommá változtatni?

A csapások és veszélyek forgatagában, e sok aggodalom és félelem közepett a bizalom és béke számunkra megmaradó leghathatósabb és legbiztosabb menedéke az Istenhez való folyamodás. Hálás köszönetet mondunk tehát az egész világ katolikusainak azért a buzgalomért, mellyel a múlt év november huszonegyedikén a béke érdekében elhangzott imára és szentáldozásra hívó felszólításunknak eleget tettek. Ma titeket és mindazokat, akik szívüket és kezüket Istenhez emelik, ismétellen arra buzdítunk, ne lankadjatok az imában, hanem élénkebben és kettőzött hévvel folytassátok azt. Igen: imádkozzunk a béke gyors bekövetkezéséért. Imádkozzunk mindenki békéjéért; nem a népek elnyomásán és elpusztításán alapuló békéért, hanem olyan békéért, mely minden nemzet méltóságát megbecsülve mindenkinek életszükségleteit és törvényes jogait kielégíti.

Munkánkat minden időben Istenhez szálló imánkkal egyesítettük. Amit csak az összeütközés elhárítása, vagy megrövidítése érdekében megtehetünk, vagy megkísérélhetünk, hogy a háború módszereit emberiékké tegyük, szenvedéseit enyhítsük s hogy a háború áldozatainak

segítségét és vigaszt nyújtsunk, azt hatáskörünk legvégső határáig s apostoli tisztségünkben következő pártatlanságunk éber érzetével teljesítettük. Határozott világossággal jelöltük meg azokat a szükséges elveket és érzéseket, melyeknek az eljövendő békét elősegíteniök és megszabniök kell, hogy a népek bensőséges és őszinte egyetértését biztosítsák. De fájdalmasan látjuk, mily nagyon gyengén és bizonytalanul bizhatunk még az emberi és keresztényi lelkiismeret szerint igazságos béke gyors bekövetkezésében.

Ezért annál élénkebben, mélyebben és forróbban kell kérnünk az Eget, hogy minden népben egy új lélek formálódjék ki, gyökeresze meg és növekedjék, külö-

Feltámadási körmenet a Sziklatemplomban. (Nagy Éva felv.)

nősen azokban, akiknek nagyobb hatalmuk erős befolyást biztosít és a növekvő felelősség súlya nyugszik rajtuk. Ez a lélek őszintén és hátsó gondolatok nélkül készségesen hajlandó arra, hogy a háború okozta romokon kölcsönös áldozatokkal felépítse a nemzetek testvéri összefogásának új épületét, még pedig új és keményebb kövekből, erős és szilárd biztosítékokkal, öntudatos és mély erkölcsi komolysággal és elutasítva annak a lehetőségét, hogy más erkölcs és más jog illesse meg a hatalmasokat és a kicsinyeket, az erőseket és a gyengéket.

Az igazságnak, miként az embernek is, csak egy arca van. S a Mi fegyverünk az igazság, mint ahogyan védelmünk és hatalmunk az ima, a szívekhez vezető utunk az eleven, nyílt és őszintén apostoli szó, melyre atyai érzelmeink indítanak.

Nem támadó, véres fegyverek, hanem a lélek fegyverei, elménk és szívünk fegyverei ezek. Semmi sem tarthat vissza, vagy akadályozhat meg Bennünket abban, hogy e fegyvereket a jog, az igazi emberiség és az őszinte béke érdekében használjuk fel mindama helyeken, ahol hivatásunk szent kötelessége irányítást követel Tőlünk és az emberek iránti szánalom fölkelte szeretetünket. Semmi sem akadályozhat meg Bennünket abban, hogy újból és újból felhívjuk a szeretet parancsára mindazok figyelmét, kik Krisztus Egyházának jiai, kik közel állnak Hozzánk, a Megváltóba, vagy legalábbis az égi Atyába vetett hitüknél fogva. Semmi sem akadályozhat meg Bennünket abban, hogy amennyire Tőlünk telik, mindig mindent megtegyünk annak érdekében, hogy a népek ellenségeskedései növekvő hullámainak összecsapásában Krisztus Egyházának isteni titka változatlanul megmaradjon — a remény horgonyán, a földi ellentétek között is a boldog béke szívárványán — a testvéri érzés menedékének, lakásának és táplálásának. E testvéri érzés az Istene alapszik s megnemesül a kereszt árnyékában, melynek révén egyedül menekülhetünk meg a ma viharos tengeréről és juthatunk el egy boldogabb és jobb holnap partjára.

Mi tehát Isten örökös és gondviselő tekintete előtt, az ima, buzdítás és vigasztalás fegyvereivel folytatjuk a küzdelmet a béke, a szerencsétlen emberiség érdekében. Szálljanak az isteni áldások és vigasztalások a háború minden áldozatára: reátok, foglyok és távoli, értetek bánkódó családokra; reátok, menekülők és hajléktalanok, kik elvesztettétek házatokat, földeteket, éltetek támaszát. Mi átérezzük mély szomorúságtokat és együtt szenvedünk veletek. Ha nem vehetjük is Magunkra, mint ahogyan élénken óhajtanók, szenvedéseitek súlyát, legyen gyógyír számotokra mélységes atyai együttérzésünk. Ez enyhítse sorsotok keserűségét az allelúja mai üdvözlésével, Krisztus feltámadásának diadalmi énekével, az olajfa virágával, mely a feltámadásba és a fájdalom és gyász nélküli, örök életbe vetett csodálatos remény nyomán virul ki. E siralomvölgyben nincs maradandó városunk, nincs örökös hazánk. Mindnyájan száműzöttek és vándorok vagyunk

idelenn; a mi polgárjogunk az égben, túl az időn, az örökkévalóságban, az Istenben van. Ha földi reményeink keserűen megcsallak is bennünket, Istenbe vetett reményünk sem nem csalóka, sem nem hiábavaló. Egyetlen dologra kell ügyelnetek: ne engedjétek, hogy akár szomorú sorsotok, akár az emberek rávegyenek Krisztushoz való hűségtek megszegésére. Az embereket időnként szerencse, vagy baj egyaránt érheti; de az a legfontosabb, — mondjuk nektek Szent Ágostonnal, — hogyan viseljük el a szerencséseknek és hogyan a szerencsétleneknek nevezett dolgokat. Mert a jó ember nem ujjong a mulandó javak miatt és nem bánkodik a bajokon; a rossz ellenben, mivel a jó szerencse elrontja, a szerencsétlenséggel bűnhődik (De civ. Dei 1 1, c. 8) . . .

Dr. Nádás Zoltán:

Világkrízis és kereszténység

II. közlemény.

Itt van mindjárt a szellemi élet egyik sarokkérdése: a tudomány. Hogy milyen nagy jelentősége van, azt a következő kis eset eléggé érzékelteti. Egy alkalommal — még mint növendékpap — valahol a Balaton zalai partján utaztam vonaton. Egyszer csak egy görnyedt hátú, botra támaszkodó, barázdáltnyakú, napbarnított parasztember szólított meg. Latinul köszönt az istenadta. Sőt, hogy a dolog még érdekesebb legyen, még utána is eresztett két-három latin mondatot, amilyeneket a kis gimnázisták a nyelvtanból és az olvasókönyvből szoktak kívülről megtanulni. Majd azonmód rátér bújára-bajára: Hej, tisztelendő úr, édes, ha annakidején nem hagyom ott a gimnáziumot harmadikban, hanem tovább tanulok, akkor holnapután, Nagyboldogasszony ünnepén talán én is szentbeszédet mondanék valamelyik templom szószékéről. De hát akkor nem ment sehogy sem a tanulás, nem kívántam a tudományt.

Nem kell sokáig beszélni, hogy a tudomány jelentőségét megértsük. Az orvostudomány egyszerűen fölébe nő a kuruzslók szélhámosságának. A fizika a repülőgéppel legyőzi még a legmagasabbröptű sas szárnyalását is. Az atomrombolás annyi energiát szabadít fel, amennyit millió meg millió bányász sem tud felhozni egy életen át a feketegyémántok mélységeiből. Hogy az egyik földrésről a másikra elektromos hullámokkal gondolatokat sugározhatunk, sőt a magasban pilótanélküli repülőgépeket irányíthatunk, azt megint csak a tudománynak köszönhetjük.

A tudományban nincs is semmi hiba, mint ahogy a pénzben sincs, hanem csak abban, aki

által nem csupán tisztességes jólétet kíván szerezni, hanem öncélúlag határtalan vagyonekat akar harácsolni. Mint ahogy az arany egykép tud gondot elsimítani, meg az emberektől álmod és békés együttélést elrabolni, ugyanúgy a tudomány is egyaránt fel tud emelni Isten trónja felé — és le tud dönteni az alacsony érdekrabszolgaság és a gépiesség szakadékaiba.

Hogy az atomizált, az életet *merőben hasznossági* szempont szerint mérlegelő, materialista, hitetlen ember mit vár a tudománytól és milyen kézzel nyúl erői irányításához, azt talán legjobban jellemzi a Lenin-féle hadikommunizmus első néhány éve. Többek közt egy tanárembert is bekényszerítettek a vörös hadsereg „önkéntesei” közé. Amikor foglalkozásaképen megjelölte, hogy szanszkrit nyelvész, egyszerűen közkatonának, még pedig gyalogosnak osztották be, mert — úgymond a szovjetbölcseiség — nem való az ilyen értelmesbb munkára.

De nézzük csak tovább, hogy mit jelent a hitetlen ember kezében a tudomány? *Az a tudomány, amely önmagát kínálja világosságul, látásul, eligazításul, az élet céljainak meghatározójául, voltaképpen nem csinál egyebet, mint vagy jóhiszeműen félrevezeti az emberek millióit vagy pedig nagyképűen hazudik.* Mit várjunk attól a tudománytól, amelyik hormonátültetéssel foglalkozik és közben nem tud egy náthát meggyógyítani? Mit várjunk attól a lélekismerettől, amelyik oldalakon ír fejtegetéseket pszichológiai regényekről, közben pedig egymásután hibázza el a nevelésére bízott gyermekek százait és ezreit, s nem tud egy megtévedt emberbe új élet iránt bizalmat és erőt önteni. Mit szólunk ahhoz a tudományhoz, amely Herkules lernai Hydrájához hasonlóan minden levágott fej helyett hét újjal lepi meg fürkészőit?! Ha ugyanis a tudomány meglát egy problémát, megold egy kérdést, akkor — nyugodtak lehetünk — legalább tíz új nehézséggel találja magát szemben.

Vagy hogy legtalálóbban jellemezzük az önmagát emberboldogításra monopolizált tudományosságot: egész biztos, hogy azok a cingár, félszeg, csenevész, jegyzetekkel dolgozó, pápaszemükön keresztül hol naivul, hol zavarodottan néző tudósok és filozófusok *nem fogják megváltani az emberiséget gondjaitól és bajaitól.* Legalább is Anatole France tudóstípusa semmiesetre sem, aki tudvalevően magára rántotta jegyzeteinek hatalmas tömegét, amikor, állványa tetején valamit keresgélve, létrája megbillent. Jegyzeteiben elmerülve — megfulladt.

A tudománynak csak a hívő, a krisztusi ember kezében van értelme: *elvezetni az embert a legmélyebb ismerethez, a leggyönyörűbb erő kifejtés titkához, a mélykereszténységhez, Krisztushoz, az Istenhez!*

A krisztusi tudomány ezért vezet, Béliálé pedig félrevezet.

(Folytatjuk.)

M. dr. Nagy-György Kata:

Nyolcadik stáció

A déli nap sugarai dúsan omlottak Jeruzsálem falaira, tetőire, fehér házaira, cédrus- és pálmákkal illatos kertjeire. Az egész városban ünnepi csend honolt. Az előkészület-napján délelőtt zajosak voltak az utcák, de most a déli nap heve és a sok házi munka mindenkit haza hajtott. Néhány cohenet ácsorog ott a fehér kapuboltozat alatt, olajos szakállukat csillogtatja a nap, a délelőtti ítéletet tárgyalják nagy kárörömmel. Az egyik szűk utcában a templomtér felől egy kis menet fordult be, élén egy centurió fehér lovon. A ló fáradtan lépeget a kiálló forró köveken. Egy rongyos ruhájú inasgyerek lassan ballag, kezében nagy vasszegetet szorongat. Egy-két öreg zsidó vesz részt már csak a menetben, a kíváncsiság hajtja őket, akarják látni az ítélet végrehajtását is. — Lassanként elmaradónak a szitkozódók, a városba az ünnepekre tolla-kodó kíváncsiak, elmaradnak a kárörvendők is. Megszokott unalommal lépkednek a kirendelt katonák, néha-néha megsuhintva ostorukat a Keresztvivő felé. — És Ő, a Szervedő, megy — szinte egyedül — a Golgota felé, vérző lábai után piros marad az utca köve. — Hol vannak az Ő hívei, hol a tanítványok, az éleseszű Máté, a ragaszkodó Péter, hol van a fiatal János, ki rajongóan szerette Mesterét? — A szomorú menet után egy utca szögleténél elmarad Veronika is, szívéhez szorítja kendőjét, csókokkal halmozza azon, Jézus véres verejtékének nyomát. Távolról néz csak a menet után a roskadozó Máter Dolorosa.

A városvégi kis házakban nem halad az asszonyok húsvét előtti munkája; — egyik fáradt, másik szomorúságról panaszkodik. Egy fiatal asszonynak sírásba fult vidám dala. A házakban elhervadtak a frissen szedett tavaszi virágok. Egy kis gyermek száján megfagyott a mosoly. Szomorú nyugtalanság lesz úrrá a házakon. — Mikor a férfiak a Názáreti elítéltetését mint érdekes eseményt már letárgyalták és átadták magukat az ünnepi előkészületeknek; — akkor az asszonyok munkától fáradt szíve megérezte, hogy most történik valami odakünn. A legelhagyatottabb asszony szíve megérezte, hogy az Elhagyottak Gyámolítóját halálra ítélték. A legszomorúbb asszony szíve megsejtette, hogy a Szomorúak Vigasztalója itt megy el a ház előtt. A bűnös asszony szíve megérezte, hogy a Bűnök Megbocsájtója itt megy és az ő szívébe néz. A bűnbánó asszony meglátta, hogy bűnbocsájtó tekintet száll most felé. A beteg gyerekek anyjukat ruhájuknál fogva húzták ki az utcára, mert kis szívük megérezte, hogy most megy erre a Betegek Gyógyítója. Vidám, egészséges gyerekek örömmel szaladtak a Mester felé, boldog asszonyok most is virágot akartak hinteni felé. Jöttek sokan, asszonyok, gyerekek, siettek, futottak. Az asszonyok közül egy, kit Jézus már egyszer megáldott, a Szervedő láttára elkábult, értelmetlenül bámult maga elé, fájdalmas sikoly szorította torkát, nem tudtak előtörni könnyei.

Az utca szögleténél lassított a gyászos menet.

A Kereszthordozó az asszonyok felé tekintett, fájdalmas tekintete majdnem elviselhetetlen volt. Fején a tövis-korona, omló szöke fürtjei vértől csomókban tapadtak össze. Szomorú, mélysugarú, kék szemében mégis mintha valami átszellemült titokzatos mosoly ülne. Lehajtott fejjel vitte a keresztet és alakja mintha egy fejjel emelkedett volna ki a katonák fölé. Jézus az asszonyok felé tekintett, szemei beszéltek: „Elhagyott Engem már mindenki és most ti jöttetek el hozzám búcsúzni szegény asszonyok — eljöttetek, hogy megköszönjétek azt a sok jót, amit tettem veletek —, elhoztátok legdrágább kincseiteket, hogy még egyszer megáldjam őket —, munkától durvult kezeteket könyörögve nyújtjátok Felém, szemetekből szeretet és részvét sugárzik. Lelketeket látom; — benne sok a szeretet, de sok a könyörgés is, azért jöttetek most Hozzám segítségre szoruló sokat szenvedett asszonyok!”

A szomorú menet lassan ment tovább és Jézus vonszolta a nehéz keresztet, gyermekeikkel karjukon bukdácsoltak utána a fáradt asszonyok. Ő hátra-hátra tekintett. Szomorú szeme beszélt tovább: „Jöjjetek Utánam, kövessetek Engem munkáskezű, fáradt, lenézett, bűnbánó könnyekkel megtisztult asszonyok —, jöjjetek Utánam és vegyétek fel ti is a keresztet”. — A tövissel koronázott Király meglátta a kíséző asszonyok szemében az emberi részvét, gyöngeség és szenvedés tanujelét; — a csillogó könnyeket. Ő, az emberi szívek legjobb ismerője az asszonyok szívébe látott és meglátta ott az elötörni vágyó részvét sóhajait, az ő jövőbe látó isteni szeme meglátta az asszonyok bűneit és eljövendő szenvedéseit. Ekkor a Szenvető arcáról eltűnt egy percre a fájdalom, nemes arca részvétet fejezett ki és sajnálkozva nézett feléjük. — „Jeruzsálem leányai ne miattam sírjatok, hanem sírjatok magatok és gyermekeitek felett”. — A figyelmeztető szavak után az Úr Jézus szeretett volna valami vigaszt adni az Őt kíséző asszonyoknak. A szemükbe tekintett és az Ő szent szemében megjelent egy könnycsepp és az isteni könny lehullott a földre. Ebben a percben leborulva zokogtak, sirtak a Szenvetőt kíséző asszonyok.

A halálba-menő Üdvözítő az Őt szerető asszonyoknak búcsúzóul könnyeket adott; — könnyet, mely nélkül nem lehet megbirkózni a bánattal — amely után nyugalom és remény tölti be a szívet, vigasz békéje járja át a lelket. Ő akarta, hogy hulljon a könny, mossa a bűnös lelkeket fehérre — legyen a betegágyak gyógyító szere —, legyen a koporsók fagyos halottait átmelegítő kis patak. Ő akarta, hogy legyen a könny a hervadt koszorúkat felfrissítő csendes eső. — A könny, — Isten ajándéka, hullott a Via Dolososán és fehérre mosta az Úr lábaitól véres utca követ.

A szomorú menet a Cedron hidjához ért. Ott megálltak az asszonyok, könnytől fátyolos szemekkel nézték a Távozót, Ki könnytelenül, szótlán megadásal, béketűrő szenvedéssel vitte a nehéz keresztet. A patakon túl vezetett az út a Golgota felé. Cedron vize sohasem volt olyan kristály-tiszta mint ezen a napon, apró hullámai körülölelték, csókolták a Mester felsebzett lábait. Már látszott a koponyák hegye, jó Jézus még egyszer Jeruzsálem felé tekintett és ment tovább, — ment értünk meghalni: — Ő, Aki adta, ismerte és kereszthalálával letörölte a könnyeket.

P. Szabó F. Dániel O. M. C.:

Az Angyali Doktor és a Pálosrend

A tatárjárás után a magyar földön új élet kezdett zsendülni egyházi téren is. A lelkek vágyódtak a még nagyobb elmélyülés után. 1246-ban Özséb esztergomi kanonok odahagyja a városi életet. Természetesen érseke engedélyével. Özséb és néhány társa a pilisi hegyekre vonul vissza. Remeteéletet folytatnak. Özséb egy alkalommal — a legenda szerint — itt is, ott is apró tüzeceket lát imbolyogni. De a végén azt is látja, hogy a sok apró tüzecke hatalmas lángtengerré folyik össze. Ez a hatalmas tűz messze világít. Mindebből megértette Özséb, hogy a völgyben és a hegység erdősegeiben szétszórta élő remeteket jó volna egybegyűjteni. Össze kellene hozni őket egy rendházba, közös életre. Szerzetesrend alapításának a gondolatával foglalkozik. Sőt 1250-ben szerzetesházat is állít fel. Szerzetesrend alapításához az Apostoli Szentszék engedélye szükséges. Rómába megy, hogy ezt megszerezze. Szent Péter utódja a pápai trónon akkor IV. Orbán volt. Ugyanebben az időben Rómában tartózkodott a híres párisi tanár, a domonkosrendi szerzetes, Aquinói Szent Tamás, az „Angyali Doktor” is. Roppant tudásáért, mély bölcsességéért, szent életéért nagy tekintélye volt még a pápa előtt is ennek az egyszerű domonkos szerzetesnek, aki grófból lett kolduló „barát”. Özséb e nagytekintélyű férfiú pártfogását kérte. A pápa mint Krisztus helytartója nem hamarkodta el a dolgot. De „Tamás testvér” pártfogolta és támogatta az ügyet és végül a pápa teljesítette Özséb kérését. Eddig a történet. A magyar nemzet egyik fia találkozott hát Szent Tamással. De ki volt akkor és ma is Szent Tamás. Az „örök” Szent Tamás a kereszténység vezére volt a XIII-ik században. És azóta is mindig vezér volt, s vezér ma is Szent Tamás. A XII-ik és XIII-ik században mind keletről, mind nyugatról nagy veszedelem fenyegette a kereszténységet. Keletről áradt nyugatra a mindent megmerevítő bizánci szellem, megmerevítette az életet, s az evangéliumi szellemet elsekélyesítéssel fenyegette. Nyugatról pedig az araboktól képviselt mohamedán pogány szellemi irányzat támadta meg a kereszténységet. A mohamedán észelvőség képviselői a párisi egyetemre is bejutottak. Főképviselelőjük Siger de Brabant volt. Az arab fegyverek a Pireneusoknál megállottak. De a szellemi irányzatot fegyverekkel megállítani nem lehet. Ezzel a pogány arab-mohamedán szellemi irányzattal szemben Szent Tamás emelt szót örök értékű műveivel. Irott művei a „Summák” mind, mind egy gát úgy Bizánc, mint a pogány mohamedán szellemi irányzatokkal szemben. Szent Tamás ma sem avult el. Ma is vezér az új pogánysággal szemben.

Ez a Szent Tamás találkozott Özsébben a magyar nemzettel. Mert mi volt akkor a magyar nemzet? Őr volt, a kultúra őre. Később — éppen Szent Tamás halála után egy századdal — mérte össze fegyverét Nagy Lajos magyar király a törökökkel. A törökök is a mohamedán szellem harcosai voltak. Keletről törtek nyugat ellen. S ezt a csapást ki fogta fel? A magyar nemzet. Az a magyar nemzet, amely saját testével fogta fel még Szent Tamás életében a pogány tatár csapását, melyet Európa

készült vágni. A mohi pusztán elvérzett bár a magyar, de megmentette Nyugatot. Szent Tamás megírhatta „Summáit“, nyugodtan felépülhetett a párisi Notre Dame és a kölni Dom. Most pedig a pogány szellemi irányzatok Európára zúdított háborúja pusztítja el a keresztény kultúra műemlékeit. S miért? Mert a művelt Nyugat már rég letért Szent Tamás keresztény tanainak útjairól.

A megújuló török támadások a kereszténység ellen törtek. A magyar nemzet elébe ment a támadásoknak. Mint erős tölgy dacolt a viharral. Harcolt nemcsak önlétéért, hanem az egész kereszténységért. A harcban anyagi és szellemi értékei pusztultak el. E súlyos anyagi, de főként szellemi veszteségek pótlásában segítségére sietett a nemzetnek a legmagyarabb szerzetesrend, a Pálos-rend, melynek megalapítását éppen Aquinoi Szent Tamás segítette elő, Ő adott a nemzetnek államférfiakat, mint pl. Fráter György, tudósokat, írókat, költőket és nagy szónokokat. Ezt is a történelem bizonyítja. A Pálos-rend igenis sokat adott a nemzetnek minden téren, amint ezt dr. Tóth Tihamér püspök felsorolta egyik beszédében.

B. Özséb apró tüzeket látott, amelyek egybe, egy tűzzé folytak össze, s ez a tűz messze világított. Ez jelzi a Pálos-rend történetét és áldásos működését a nemzet életében. De hogy ez így legyen, ezt Aquinoi Szent Tamás nagyban elősegítette. S így lett a két férfiú találkozásából nagy horderejű esemény.

De a Pálos-rend a lelkek szolgálatában is kivette a részét. Misszionárius házai voltak Dél-erdélyben, mint Tövisen, s a visszacsatolt Észak-erdélyben, mint pl. Illyefalván, a protestáns tengerben s másutt is. Mert Szent Tamás öröksége Krisztus fényét árasztani az emberiségre, hogy az vissza özőnljön Krisztusra. A Pálos-rend mindig tisztelte Szent Tamást, aki boldog Özsébnek segítségére volt a Rend megalapításában. De Szent Tamás a magyar nemzet háláját is megérdemli, hisz a Pálos-rend áldásos működésében Szent Tamás, a harcos vezér jött segítségére a szintén pogány ellen harcoló magyar nemzetnek.

PALOS HIMNUSZOK

Szűz Mária hét örömeről

Ó Szűz Szentháromság tornya,
Örök Jóság fénylő orma:
irgalomnak oszlopa.

Ó, Ki látta szelidséged,
kedves, áldott szerénységed,
mennynek szüzi Illata.

Életet vesz Tőled: angyal
jó nagy hírrel, szent parancsal
üdvözletet hoz Neked.

Kerested módját, feltárta,
Igened-re Ég Királya
testetölt, s alakja tested.

Másodízben örömöd volt,
midőn Napot, mint fényét Hold,
tenger bűvös csillaga,

megszülted, s asszony nem voltál,
szűz maradtál, nem változtál
szülésedben szűz Anya.

Harmadízben öröm járt át,
látván Fiad fölött vártát
áll vezérlő üstökös.

Míg Három Bölcsék imádják,
ajándékkal elhalmozzák
gazdagon jászoly körött.

Negyedszer örömöd lángolt,
midőn támadt halálából
Krisztus harmadik napon.

Szilárd lesz a hit, mint szikla,
halált a remény felissza,
intésedre szűz asszony.

Ötödízben ujjongsz Űrnő,
látod a felhőkön túlnő
dicsőségben Szent fiad.

Akkoron már rádöbbsentél.
Annak édesanyja lettél,
Kinek szűz leánya vagy.

Hatodízben öröm töltött,
Vigasztaló jött, a Pünkösöd,
láng-nyelvet záporozott.

Erősítette és védte
betöltötte őket, s égre
lángoltak apostolok.

Hetedízben égbe vitt fel,
földről hívott égi fényvel
Krisztus boldog öröme.

Égiek fölé magasztalt,
tiszteleted magasba tart
kegyelemben örökre.

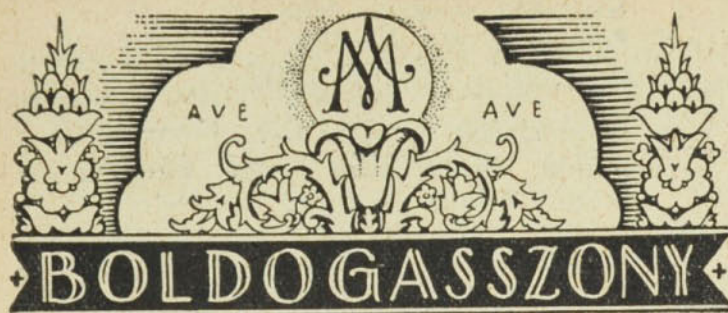
Néked nagyobb tisztelet jár,
amilyen senkire sem vár
az égnek udvarában.

Erényekben oly gazdag nincs,
mint Te, hiszen Tiéd a kincs,
örzöd boldog bírásban.

Ó Szűz, kegyességnek anyja
jóságod kérünk megadja
nagy jótéteményeit.

Órizd büntől szíveinket,
vezess boldogokkal minket
s örök öröme segíts. Amen.

Latinból: Lengyel Rezső.

P. Gyéressy Ágoston O. S. P.:

A Szűzanya húsvétja

Mielőtt azonban leszédtek volna a három holttestet a keresztről, parancs szerint meg kellett győződnie a végrehajtással megbízott katonáknak a halál beálltáról s a két latornak össze is törték lábszárcsontjait...

«Mikor pedig Jézushoz értek, látván, hogy ő már meghalt, nem törék meg szárait, hanem egyik katona lándzsával megnyitá oldalát, melyből legottan vér és víz jöve ki» (Jn. 19, 33—34). Kétségtelenül meghalt tehát. De csodálatos, még ez a lándzsa is az Irást igazolta: «Mert ezek azért történtek, hogy beteljesedjék az Irás: Csontot nem fogtok törni benne. És ismét más Irás mondja: Látni fogják, kit vertenek által» (Jn. 19, 36—37; Ex. 12, 46; Lev. 9, 12; Zak. 12, 10).

Látta Anyja is és megtántorodott fájalmában! Fia már nem érezte a lándzsa gyilkos szúrását, annál jobban érezte Ő. A Simeon jövendölte tör most verte által szívét teljesen. Most telt be Nála is a szenvedés kelyhe és már túlcsoordult... S amikor Fiának keresztről levett Testét ölébe helyezték, hogy mossa meg a vértől, szennytól s kenje be ősi szokás szerint mirrha és aloe vegyítéssel: hangtalanul és könnytelenül meredt Rá, szinte öntudatlanul nézte az iszonyú sebeket!

Van a fájdalomnak olyan foka, melyet már szavakba tördelni nem lehet s a gyötrelmek jeges vihára megdermeszti a könnyek rémült patakját! A sírás, a panasz feloldódás volna, megkönnyebbülés! De ez a kín már túl van minden emberi mértéken, a gondolat kábultan hull sötét örvényeibe... Így hajolhatott bódultan, rémülettel, hangtalanul és könnyek nélkül a vígasztalhatatlan Szűzanya halott Fia fölé! Mintha nem hinne szemeinek! Mintha csak egy borzalmas álom volna, amit lát! Mintha nem értené egyáltalán, mi is történt Vele! Hiszen tegnap még ragyogtak ezek a lehúnyva is igéző mély szemek! Tegnap még mélységes titkokat, édes ígéket suttoztak ezek

«Regina coeli laetare alleluja!»

a most vértelen ajkak. (Ez az én Testem, Ez az én Vérem!) Ó, hányszor simogatta meg gyöngéden ezt a selyemfényű dús haját: most vértől csomósan hullanak kusza fürtjei fehér homlokára! De honnan vannak ezek a borzalmas sebek a homlokán, ez a mély seb az oldalán, keze, lába is csupa vér!? A Fájdalmak Asszonya egy pillanatig értelmetlenül mered rájuk, szinte hidegen csodálkozva, mintegy álomban...

«Aztán belenyilal szívébe a rémületes való! Esmélni kezd kábulatából. Most hirtelen mindent megért s a néma zokogás görcsösen tör ki belőle. A rettenetes kín, mely valósággal megdermesztette, most feloldódott és sírva borult halott Gyermekeire...»

Az evangelisták, még a szemtanu János is, a pártatlan történetírók szigorú tárgyilagoságával írnak *Jézus temetéséről*. Csak a kegyetlen tényeket vázolják pár sorban, gondosan kerülve minden érzelmi mozzanatot, mintha félnének, hogy újra kicsordul szemükből a könny...

Eltemették hát az Isten Fiát! Soha ilyen temetést! Moriah hegyének büszke Temploma, mely kísértetiesen, sápadtan villogott a Golgotha mögött a borzongó alkonyatban, meghasadt kárpittal gyászolt, mintha gyászában megszagatta volna szép köntösét. Lila felhők torlódtak a nyugati égen s fenyegetőleg húztak a gyilkos Város fölé. Mikor a Szűzanya s a húségesek csoportja visszatért a temetés után, az utcák néptelenek, kihaltak voltak. Valami megnevezhetetlen döbbenet ült a lapos tetők fölött. Az előbbi földrengés nyomait meg lehetett látni a régi rozoga épületeken. A kis csoport szótlanul haladt végig a néma sikátorokon. A fák nyögve zúgtak a kósza áprilisi szélben.

A madarak rémülten bujtak össze az ágakon. Az este már sötéten kuszott a falak között s az égen nem ragyogtak föl a csillagok...

Nagyon hosszú volt az éj! A Szűzanya nem tudta álomra hűyni szemét. Csak sirt szakadatlan s könnyei nem tudtak kiapadni. Már szombatnapra virradt. A többi asszonyoknak is álmatlan és kisírt volt a szeme, kik összejöttek Jézus Anyjánál megbeszélni, hogy másnap — mivel szombaton nem lehetett — kora hajnalban kisietnek a sírhoz, visznek illatszereket s mert pénteken sietniök kellett a holttest bebalzsamozásával, majd akkor pótolnak mindent... Elmúlt keservesen ez a nap is és eljött újból az este!

Olyan szépen írja Clairvauxi Szent Bernát a Fájdalmas Anyáról: «Vajjon hát nem tudta régóta, hogy Fiának meg kell hálnia? De tudta,

kétségtelenül! Hát nem remélte szüntelenül, hogy föltámad? Dehogyan nem remélte, rendületlenül! És mégis gyászolta Őt? De mennyire, mértéktelenül!» (Sermo de 12 stellis.) Így hullámozott meggyötört, átvert szívében a gyász és a remény! Jól tudta, az apostolok is nem egyszer hallották a Mestertől: «Ime... az Emberfiát a papi fejedelmek és írástudók... halálra ítélik; és átadják őt a pogányoknak, hogy kicsúfolják, megostorozzák és felfeszítik és harmadnapra feltámad» (Mt. 20, 18—19). Bizonyára ezeket a szavakat is «forgatta szüntelen szívében» Szűz Mária s mikor a fájdalom valahogy elpihent kimerült lelkében, mint háborgó tenger fölött, kigyult s egyre fénylőbben, biztatóbban sugárzott, ragyogott feléje reménységének Csillaga! A leszálló szombat-estében ez a reménysugár világított kicsi szobájában s meggyújtva olajos mécset, ünnepi várakozással s esengő imával várt és hívott Valakit. Valakit, Akit mindennél jobban szeretett!

*

Az evangelisták szokatlan részletességgel mondják el Jézus megjelenéseit övéi előtt feltámadása után, csak arról hallgatnak, még pedig igen bölcsen, hogy Édesanyjának is megjelent! Bölcsen hallgatnak erről, hiszen hogyan hinnének a hitetlenek az ő Édesanyjának, Aki várta, Aki hitte forrón, rendületlenül az ő föltámadását. Ha Magdolnának sem hittek, pedig neki sejtelve sem volt, hogy a kertészformájú Feltámadottal beszél... Nem mondhatták volna-e még több «joggal» Renanék: egy rajongó édesanya lázálma volt csupán a föltámadás, akinek az apostolok tiszteletből nem mertek ellenmondani... Jézus tehát perdöntőbb tanukról gondoskodott (Tamás hitetlenségéről mondják a szentatyák, hogy ez mindennél erősebb bizonyossága hitünknek)...

Jézus bizonyára először Anyját kereste föl, Őt vigasztalta meg, Ki úgy várta, annyit virasztott Érte, oly hűségesen bízott Benne s legtöbbet szenvedett Vele... Ó mennyire boldog lehetett a Boldogasszony Húsvét-vasárnap ragyogó hajnalán! Mily méltán zengi Róla az Egyház ujjongó antifónája: «Regina coeli laetare, allelúja!» «Mennyek Királyné Asszonya, örülj szép Szűz, allelúja!» Kimondhatatlanul boldog lehetett Húsvétja, hiszen Nagyhete is kimondhatatlanul gyötrelmes volt! Nem örülhetett Nála jobban senki a feltámadásnak, hiszen senki sem szenvedett Nála jobban a Golgothán...

Kubinyi Décse:

Virágvasárnap reggel

*Sebed gondoltam most e boldog reggel,
mely úgy kellt rám, hajnalló friss lehekkel,
mint Cedron-völgyre zürös éjtszakának
tüntén a harmathintő gyémántos nap támad...*

*A Niszán futkos édes, halk szelekkel.
Olajfák zörgő csontkaruk a fénynek
sóvárgón tárják s éji rőt szövélnek
helyén szikrázó rubincsöppet lelt a reggel...*

*Az utakon, mint Urnapok multával,
tiport szíromhad s fonnyadt illat fájlal
volt ünnepet... Piros sebet hord há-
rom szeggel
átverten... Anyja megkövülten hallgat.*

*Csak áll... S csak hull a bíbor, égő harmat:
rubint a szüzre, füre, köre,
rózsát nyit szikla, túske tőle...
Kitárt sebek nyers bársonyán ragyog a reggel...*

«És látni fogjátok az Emberfiát a hatalmas Isten jobbán ülni és eljönni az ég felhőiben» (Mk. 14, 62).

Bárcsak már jönnél Uram! Bárcsak már végét vetnéd ennek a szörnyű világnak, mely tele van a bűn és a kárhozat forró és szédítő leheletével. Hogy bódulunk tőle! Hogy tántorgunk! S törtetünk, milyen lihegve, lidérc-tüzek után, melyek előttünk kacéran lobogva táncolnak s bele-belekapnak incselkedve, pajkosan a lelkünkbe s megperzselik! Mily édes és gyöttrő fájdalom ez! S mi futunk tovább, idegen és talmi tüzeket hajszolva...

Uram! Mily nyomorult és szerencsétlen ez az élet: ez a pokoli tánc, ez az örült keringés a gehenna körül!

Szabadíts meg Krisztus, véres szenvedésedre kérlek, a halálnak e testétől!

*

És választanunk kellett Krisztus és Barabás között.

És választott a tömeg. Ugyanaz, melyet Krisztus megszánt. És gyógyította véres fekélyeit. Gyógyította vakságát, süketségét, némaságát, bénaságát. Meggyógyította inaszakadt-ságát. Jóllakatta és elverte éhségét. Támasztotta halottait. Tisztogatta lelkének szennyeit... Ez a tömeg választott.

Barabbást választotta!

A gyilkost!

A lázítót!

Ez az ő embere! Véréből sarjadt! Lelkéből sarjadt!

És Krisztus? Legigazabb barátja, jótevője, lelkének gyógyítója?

Keresztre vele!

Nem kell! Nagyon tiszta nekik. Nagyon jó. Nagyon nemes. Nagyon nagy. Nem való nekik. Nem való satnya, elkorcsosult, vérbajos lelkükhöz. Csak vesszen: keresztre vele...

Uram! Ez a szörnyen megalázó és irtózatossá váló választás be sokszor megtörténik életünkben! Nem akarunk Téged! Nekünk a hitványabb kell! Nekünk a bűn kell! Ó ezért könnyen és hamar feláldozunk Téged! Ennyire elvetemültek és nyomorultak tudunk lenni!

*

Üdvözlégy töviskoszorús, biborpalástos, nádszáljogaras Király! Amit ők gúnyból mondtak, azt én megrendült alázattal ismétetem. Kicsúfolt, szenvedő Király! Te vagy az én szenvedő és kicsúfolt életemnek Vigasztalója! Téged követlek. Téged szolgállok. Téged szeretlek.

*

Nagycsütörtök.

Az utolsó vacsora fájdalmaszép hangulatában.

A coenaculumból ragyog az Eucharisztia. Fénye a hűvös éjszakába hull. Bent forró a levegő...

A sötétben Judás surran.

Valahol már ácsolják a keresztet!

*

Nagypéntek.

Ünnepi csönd a városban. Ünnepi hangulat.

Süt a nap. Rásüt a Golgotha csúcsára. Varkító fényben ragyog a kereszt. Fulget Crucis Mysterium!

*

Frontról jött ismerősök mondták, hogy Harmati Gellért Károly, pálos testvér hősi

halált halt, már el is temették! Olyan hihetetlen és fájdalmas ez a hír! Még itt van utolsó levele, messzi Oroszországból írta 1942 Karácsonyán. Azután jött a nagy áttörés. Azóta nem kaptunk tőle levelet. De mindezekig reménykedtünk, hogy él. Ó bár ne volna igaz ez a gyász hír!

Elnéztem ezt az utolsó levelet. 1943 januárjában jó részét «A fehér barát» is közölte.

A front-karácsonyról számol be lelkesen a kedves Testvér, hogy milyen szép volt! Karácsonyfagyújtás, énekek, szentáldozás: «Örömkönnyekek gyűlnek szemünkbe és összeszorul kemény férfias ajkunk, mert sírni egyikünk sem akar: katonák vagyunk!» Nézem ezeket a jellegzetes, már lassan halványodó betűket és... szemem lassan könnybe lábad. A fénykép fölé hajolok és beszélgetek, töredezett szóval, egyedül, vele:

«Édes Testvér!... Emlékszel?... Még a pécsi noviciátusban történt. Alig pár éve. Cseresznyét szedtünk a kertben. Te akkor még jelölt voltál. Örökké mosolygó, vidám, fiatal gyerek. Az egyik ág megreccsent alattad. Mint ahogy mindig szoktad, most is tréfásan mókáztál, hogy semmiképpem kívánsz meghalni még, «hisz alig éltél...» Hogy megmaradnak ezek a jelentéktelennek látszó apróságok, véletlen szavak az emlékezetben! S a halál titokzatos fényénél milyen különös súlyt és jelentőséget, megvilágítást és értelmet kapnak! Igen alig éltél még és meg kellett halnod Neked is... Üde, tiszta lelked olyan volt, mint a tavasszal virágzó fák: csupamosoly és ígélet. Aztán hirtelen jön egy éjszakai fagy s a szirmok kormosan és dermedten merednek a szürke égre.

Huszonegy éves voltál. Alig pár hónapja, hogy beöltöztél s a Rend fehér ruháját hordhattad. Mindenki szeretett Téged mindig vidám, jó kedélyedért. S amellettt újonc-kötelességeidet is híven teljesítetted, a szabályokat lelkiismeretesen követő, példás szerzetes voltál. Alig pár hónapig: 1940 decemberében, mint

Fr. Harmati Gellért Károly O. S. P. hősi halált halt az orosz fronton.

a villámcsapás jött a katonai behívó. A noviciátust félbe kellett szakítani, örökre... Fájó szívvel hagyta el Testvéreidet, de a kötelesség erősebb volt és vidámságod változatlan. Amikor nagy-ritkán egy kis szabadságot kaptál, első dolgod volt Pécsre utazni s a rendház levegőjében újból lelkileg felfrissülni, a szent falak között újból erőre kapni. A katona-élet próbái, erkölcsi veszedelmei, úgylátszik, nyom nélkül múltak el fölötted. Katona-mundérban is ugyanaz az ártatlan, tiszta lelkű, vidám, kedves gyermek voltál, mint hófehér szerzetesi ruhádban.

S mielőtt leszerelhettél volna, pedig hogy vártad, hogy vágyódtál már vissza közénk, 1942 őszén, mint egészségügyi honvédet az orosz frontra vezényeltek. Te szó nélkül indultál. Talán csak képzelődöm utólag, de jól emlékszem, valami meghatározhatatlan rossz érzés kerített búcsúzáskor hatalmába engem. De csak egy pár pillanatig tarthatott az egész. Azzal a biztos tudattal váltunk el egymástól, hogy még találkozni fogunk (de majd csak oda át)! Hisz mindennapi imáimat ígértem neked. Ó mily gyöngék voltak az imáim! Nem tudtak megvédeni Téged, nem tudták megvédeni fiatal életedet a sötét haláltól...

Azt a gyönyörű Krisztus-képet tartom kezemben, melyet utolsó leveledben küldtél nekem. Nem tudtam, hogy ez lesz Tőled az örökségem. Megrendült lélekkel nézem ezt a szelíd Krisztust. S úgy érzem, Te fölém hajolsz s együtt nézzük. Igen, úgy érzem, nem szabad szomorkodni Érted és nem szabad sajnálni Téged: Te boldogabb vagy már, mint mi... Ezt a szelíd Krisztust Te már nem gyarló másolatból nézed, hanem szemtől-szembe. Ő a Te örökséged, örök és végtelen Jutalmad! Testvér! Segíts, hogy a miénk is legyen: örökre! Segíts, hogy ez az Ország, melyért fiatal életedet annyi sok más derék vitézzel együtt föláldoztad: az Övé legyen örökre! Ő védje, oltalmazza minden pusztító, borzalmas vihartól! Géllért! Isten Veled! Ugye találkozunk még?»

Napsugár a váróteremben

(A debreceni Katolikus Figyelőből.)

— Nekem te vagy a leggyönyörűbb. Senkivel sem törődöm, csak te gyógyulj meg. A piszkos, hideg váróteremben úgy pendülnek e szavak, mint a leejtett, tiszta ezüstpénz. Egy pogácsát rágó ember szájában megáll a falat. Szőrös, borotvátlan

arcú, nyakig gombolkozott férfiak és fázósan topogó asszonyok keresik meghökkent kíváncsisággal a beszélőt.

Ketten ülnek az ablak melletti padon. Toprongyos férfi. A kalapja sárgáspiszkos, kabátja, nadrágja csupa folt. Mellette a felesége görnyedezik. Minduntalan előrebukik, viaszszárga, beesett arcáról s fénytelen szeméből már szinte elköltözött az élet. Halvány, vértelen keze tétova mozdulattal keres valami támaszt. A beszélő férfinak minden lelki és idegzeti ereje a szavában lüktet. Vigasztalni, bizalomra hangolni akarja a beteget. Beszél, beszél, hogy átöntse akaratát ebbe az elgyöngült, szegény szervezetbe.

Bizzál, édesem, megsegít az Isten. Ne félj semmit, az imádság nem hull a porba. Meghallják azt odafenn. Egészséges leszel újra. Együtt megyünk majd megint dolgozni. Dalolunk, nevetünk, tudod, úgy mint régen.

Kegyetlen fájdalmak szaggathatják a nyütt-ruhájú asszonyt. Talán nem is igen érti az ura szavait, csak ernyedten nyögdécsel.

— Hazaviszlek a mi kis házunkba. Otthon meggyógyulsz. Hála Istennek, van mit ennünk. Majd én mosok, főzök. Nem kell senkinek a segítsége.

Az asszony halk suttogással mond valamit. A férfi szeme szinte a megszállottság révületével lobban.

— Soha, soha nem hagylak el. Míg egyé nem válok a porral, mindig melletted maradok. Teérted semmi sem nehéz. — A szavak bűvölő ereje átjárja a beteget. Föltekint az önfeláldozás lángjában égő férfira. Végtelen bizalom, szóval ki nem fejezhető ráhagyatkozás beszél a fénytelen szemekből.

A rongyos férfi hangja ujjongó melegségbe csap.

— Ugyan, mit csinál otthon a mi két kis fiunk! Nincs még olyan két gyerek az utcában. Majd meglátod, milyen embert nevelek belőlük! Mindnyájan együtt leszünk. Meggyógyulsz. — Az asszony töredező emlegeti az orvosi megállapítást. — Ugyan, ne törődj velük! Azt hiszed, azok mindent tudnak? Bizzunk az Istenben. — A beteg görnyedt dereka lassan kiegyenesedik. Szétnéz a teremben. Látszik, hogy már most szeretne élni, egészséges akar lenni. Megfogja a férje kezét és békés, türelmes várakozásban ül mellette.

Már régen őket nézi az egész terem. Az arcokon meghatottság látszik. Mindenki érzi, hogy fölségesen emberi megnyilatkozásnak volt részese. A hősiességig emelkedő hitvesi szeretet fénye ragyog a fakó piszkos falakon. A toprongyos férfi felé vándorló megindult pillantások elárulják, hogy ezek az idegen emberek átérzik az ő életáldozatát.

Közben befut a sínautó. Csak most látjuk, hogy milyen beteg ez az asszony... A férje feláll, fejébe szorítja zsiros kalapját és lassan, gyöngéden két karjára emeli a sápadt beteget. Megindul vele a vonat felé. És ez a máskor szinte a dulakodásig

Tyúkanyó szerfölött csodálkozik. (Hún Sándor felv.)

durva utazóközönség megtorpan. Utat enged az élet két meglátogatottjának. A férfi vidám, biztos léptekkel viszi kedves terhét. Egy fiatalember felugrik a vonatajtóba, hogy segítsen.

Köszönöm, hagyja csak, felszállok én a magam erejéből is. — Hetykén, legényesen föllendül és a kényelmes, bőrozott ülés nyugalmasabb sarkába babusgatva leteszi a beteget. — Így, szépen, kényelmesen. Mingyárt otthon leszünk.

Rovatvezető: Dr. Nadas Zoltán.

A svájci szövetségi tanács a luzerni „Szociáldemokrata Ifjúság” jó néhány tagját kommunista üzemek miatt letartóztatta. Mindenesetre érdekes, hogy a forradalmárok még ott is izgatnak, ahol a mürostot nem ismerik, ahol még bőven van tejeskávé és csokoládé, és az is érdekes, hogy a forradalmi uszítás — hogy véletlenül-e, nem tudjuk, — a szociáldemokraták tagjai közül szedi első áldozatait.

Senkisémmaradhat közömbös a jóra való olasz nép szerencsétlen sorsával szemben. A világháború borzalmas pusztításain kívül még az ország kettészakadása is tizedeli a lakosságot.

Vannak olyan elfogult emberek, akik a kereszténység békevágyát összetévesztik a sektariánusok ostoba rajongásával és a pacifisták naiv, nem egyszer becsstelen jelszavaival. Amikor a kereszténység, főként legmagasabb megnyilatkozásaiban: a Szentatya szövegeiben, a hívek számára rendelt imádságokban, a béke után való áhítatának ad kifejezést, akkor mindig a becsületes, és ezzel együtt az igazságos békét érti, nem pedig azt, amely egyrészt az elvek feladásán és önmagának a gyalázatos kijátszásán, másrészt pedig az erőszakon, meg az engesztelhetetlen gyűlöleten alapszik. Erre céloz XII. Pius pápának Maglione bíboros államtitkárhoz írt levele, amelyben buzdítást ad az igazi békéért való imádkozásra.

A svájci Schildwache szerkesztőségébe az egyik régi előfizető meglehetősen hangos levelet küldött, amelyben mély ragaszkodásának adott kifejezést. Az idős bácsika többek között a következő mondatot írja: immár 87 éves vagyok, az erőm megfogyatkozott, a hitem azonban megerősödött. Sokan tanulhatnak nálunk is ebből a néhány szóból.

Ugyanez a lap megható történetet közöl egy svájci származású német katonáról. A fiú

nagyon vallásosan nevelkedett és különös tisztelője volt az Einsiedeln-i Szűzanyának. Amikor a trombiták megszólaltak és hazája zászló alá szólította, helyesebben páncélautóra ültette, ott volt a szíve fölött imakönyve és benne a Szent Szűz képe, valamint a rózsafüzér. Történt egy alkalommal, hogy sűrű erdőben tapogatództak előre, amelyet a partizánoktól kellett megtisztítaniok. Közben a páncélautóról is leszálltak és úgy kutattak át minden cserjét és gyanús szakadékot. Egyszerre csak lövések dördültek el. Ugyanabban a pillanatban már két társa holtan bukott a földre. Ő a ballábán sebesült meg. Alig vonszolta azonban magát tovább, amikor a balkezét is golyó járta át. Néhány pillanat múlva pedig a felrobbant páncélautó légnyomása vágta le a földre úgy, hogy eszméletlenül terült el. Talán ez volt a szerencséje. A partizánok ugyanis halottnak hitték. Később orosz asszonyok jöttek arra, akik észrevették a zsebéből kiesett imakönyvet. Felvették és kíváncsian nézegették. Amikor meglátták a Madonna képét, csendesen így sóhajtottak fel: nem lehetett rossz ember. Ebben a pillanatban tört fel belőle egy gyenge sóhajlás. Az asszonyok rázni kezdték, s amikor aléltan rájuk nézett, azt kérdezték tőle: akarsz-e élni, német katona. A gyenge fejbőlintására felemelték és kórházba vitték. Egy jóindulatú orvosnő kezei alá került, aki a legprimitívebb gyógyeszközök alkalmazásával iparkodott őt megmenteni az életnek. Néhány nap múlva, amikor halálos kimerültséggel szobájában feküdt, a visszatérő német csapatok kiszabadították és hazaszállították. Az Einsiedeln-i Szűz Anya megmentette a hívét.

Ugyancsak az orosz harctér hősei közé tartozott egy elég fiatal egészségügyi katona. A harc hevében egymásután ment a tűzbe s hozta ki onnan a súlyos sebesülteket. Az orvos végül is csodálkozva kérdezte: mi a maga foglalkozása civilben? Római katolikus pap vagyok: volt a szerény válasz.

Üzlethelyiséggel rendelkező

társat keresek Szűzmáriás motívumú kézi- és ipari munkáüzletem számára. — Tőke és anyag van.

Cím a szerkesztőségben.

Falbrecht Alice:

Lelki levelek

(4)

Kedves Barátom!

Nemrég a Vörös Kereszt-kórház kertjében bolyongtam, a sárguló gesztenyefák árnyai között a világos ablakokat néztem... Milyen szép ez az őszi kert, a hulló tarka lombokkal! És az esti homályban megláttam a kis kápolnát, amint sötét alakok görnyedve osontak ki...

Ha akarunk valakit látni, meg tudjuk tenni, hogy találkozzunk vele; aki az Igazságot szomjúhozza, az meg is találja azt.

Maga arra kért engem, hogy adjam magának azt, amit önmagamnak szűrtem le. Amit én magának írok, ezek már csak végszavak, pontok, láthatatlanul leélt mondatok után!...

Az ember csak önmagában talál meg mindent: harmóniát, szépséget, leszűrtséget, csendet, békét, a magányban! Az Istenfélő léleknek szüksége van magányra, hogy megtalálja önmagát.

Az ember sokkal boldogabb, ha ad, mintha kap. Tölem reális életrevalóságot nem tanulhat. Bennem már nincs életakarás. Én már csak annak a tudatát adhatom magának, hogy nemcsak élet van, hanem halál is, nemcsak test, hanem lélek is, nemcsak öröm, hanem bánat is, nemcsak boldogság, hanem fájdalom is. Én koldus vagyok, én mást nem tudok adni, mint ami a lelkemben kitermelődött. Engem az élet kifosztott anélkül, hogy ez nekem veszteség volna! Mindent el lehet tőlem venni, még az akaratomat is, de a lelkem halhatatlan és az Istené! Engem megölhetnek, sárba taposhatnak és hozzám férni ember mégsem tud. Ha levetem ezt a testet, amely nekem úgymint csak teher volt, nem veszték semmit! Abba a világba költözöm át, ahol már úgymint él lelkemnek egy része. Nekem már nincsenek sem céljaim, sem szándékaim.

Piedesztált sohse állítson magának, hanem bízza ezt másokra!

Lemondani valamiről, amihez jogunk volna, vagy adni valakinek valamit, ami nem jár neki, azoknak elve, akik belül gazdagok.

Sokan azt hiszik, hogy csak a hit akadályozza őket az élet élvezésében. És akik nem hisznek, azoknak vajjon kitarja-e az élet minden örömét? Akik nem hisznek, azok vajjon jobban boldogulnak? Nem szabad Isten akaratába belekontárkodni. A földi életnek megvan az értelme: érdemeket szerezni a túlvilágra. Ez csak próbaidő. A lélek lesz kipróbálva, egy testbe helyezve. Vannak dolgok, melyekhez nem kell sok ész, csak sok szeretet. Én azért találok meg a szavakat, mert már jártam ezeken az utakon.

A halálnál is úgy van, mint mikor az ember a megállónál várja a villamost, valakivel beszélgetve, és mikor jön a kocsis, félbe kell hagyni a mondatot és felszállni...

Viola Néni üzen: Nagy Vica nemrég a következő vidám részleteket juttatta hozzám mai iskolásgyerekek dolgozataiból. Mivel április van, minden aggodalom nélkül közlöm, egyrészt minden felelősséget elhárítva, másrészt elrettentő példaul:

«Zrinyi halálát a bécsi kamarilla által felbőszített vadkan okozta.»

«Petőfi egy költeményében azt mondja, hogy inkább a csatatéren akar meghalni, mint családi ágyban elhervadni.»

«V. László egy ballada, melyben V. Lászlót feldolgozzák.»

«IV. Béla várromokat épített.»

«II. Rákóczi Ferenc Rodostóban ment nyugdíjba.»

«Őseink rendszerint nem éltek haláluk napjáig, mert már előbb csatában elesetek.»

«Arany János költeményeihez számos kútjából merített, de legtöbbit a saját kútjából.»

«Az üstökös olyan csillag, melynek magva van és csóválja a farkát.»

«Szemünk közepén egy nyílás van, amely fekete, mert a fejünk belül üres és sötét.»

Már amelyiknek!

Bácskai Ilonka, Baja: Nagyon szépen köszönöm kedves leveledet és buzgó imáidat egészségem helyreállítására. Bizony, már csak az imádság segíthet rajtam. Az orvosok mindent megtettek... Meghatott kedves figyelmed, résztvevő szíved. Nagyon szépen köszönöm osztálytársnőidnek is buzgó imáit. A jó Isten áldjon meg Titeket!

Grétsy Lacika, Pestszenterzsébet: Keresztretjvényed nagyon jó. Pici türelmet kérek, mert nagyon sok rejtvény vár már közlésre.

Helvey Ferike, Budapest: Második megfejtésedbe kis hiba csúszott: a női név nem Diana, hanem Viola; a keresztretjvényben is van egy kis elírás, de nem lényeges. Majd a többi biztos hibátlan lesz. Örülök buzgó érdeklődésednek.

Legenda egy szent pálos remetéről.

Egyszer régen, valahol a Mátra hegységben, már hosszú évtizedek óta éledélt erdei barlangjában egy szentéletű pálos remete. A hatalmas erdő titokzatos csendjében, járhatatlan sűrűjében áhítatosan imádkozott és elmélkedett. Az erdő madarai neki énekeltek. Gyümölcsükkel kínálták a fák és a hús, csörgedező patakocska vizével oltotta szom-

ját. Meg-megállt, sokszor órákhosszat egyik-másik hatalmas, délceg fa előtt és vizsgálgatta, nézegette, simogatta törzsüket.

Egyszer gondolt valamit az öreg, szakállas pálos remete és egyik fát a másik után vágta ki. Könnyezett, amikor lendült kezében az éles balta. Így vigasztalta a sudár, élni vágyó fákat :

— Azt hiszitek, úgy-e, hogy a halál kaszája lebeg fölöttetek? Ó nem! Még csak ezután éltek igazán! Majd meglátjátok. Mert egyik fatörzs a másik fölé kerül. Összeácsollak benneteket, hogy hajlékot adhassatok az Úrnak.

Úgy is történt. Évekig fúrta-faragta a törzseket, míg végül egyszer hűsvétra, az Úr feltámadásának szent ünnepére elkészült a hegygerincen, sűrű erdő közepén a kis erdei kápolna. Tornya is volt. És a toronyban egy kis csilingelő harang. Az idő folyamán még hangszer is került a kis kápolnába. Reggelként előbb a kis harang szólalt meg. Hívogató hangja messze elhangzott. Aztán szép sorjában mindenre sor került, mert ő egyszemélyben harangozó, pap és kántor is volt.

Megtörtént nagy munkaidőben, amikor a szénégetők és a messze környék lakosai nem jöhettek misére — így szól a legenda —, hogy az erdő csicsergő, éneklő madarai, félénk őzikék, tapsifüles nyulak és néha cammogó, dörmögő medvék kerültek elő az erdő sűrűjéből és hallgatták áhitatosan a kápolnából kiszűrődő ima hangjait. És ha olykor-olykor a szent ember csendes éneklésbe kezdett, a maguk nyelvén vele énekeltek a szent éneket: Ave Maria, Üdvözlégy Mária . . .

Am egyik reggel nem szólalt meg a kis harang, hogy imára buzdítsa az erdőt és lakóit. És nem jött ki barlangjából az agg remete. Nem zendült a szent zene és nem hallatszott ki csendes éneklése. A kápolnácska ajtaja zárva maradt. A kápolnát alkotó fatörzsek egymást kérdezték: «Mi történt?» — Majd összesúgtak-bügtak a fák. Találgatták, kutatták a siri csend okát. Jöttek a csicsergő madárkák, röpdöstek az ablakok előtt, búsultak, vártak. Másnap a félénk őzikék közeledtek, szimatoltak. Harmadnap a tapsifüles nyulak jöttek, érdeklődtek. Csend, néma csend volt a válasz.

— Ennek fele sem tréfa — szól az egyik öreg holló és így folytatta —, valamelyik hollóősapám Remete Szent Pált táplálta Isten kegyelméből, napi fél cipóval, és most mi ismeretlen sorsára hagyjuk kedves barátunkat?

Tanácskozásra ültek össze. Előkerült valahonnan egy dörmögő medve, iszonyú erővel nekiment a remete-barlang ajtajának. Sikerült. Megnyílt az ajtó. A holló berepült és azon pillanatban ki is szállt. Újból tanácskoztak. És végül elindultak, ki

Allelúja.

ahogy tudott, olyan gyorsan. Nyulak a bokrok sűrűjén keresztül. Az őzikék az iramodó medvék csapása után. Madarak pedig a fák felett, pihenés nélkül.

Csodák-csodája: együtt érkeztek meg a hosszú út után a legközelebbi pálos kolostor elé. A holló beszállt az egyik szerzetesi cella ablakán. A legenda szerint: csodálatosképen a pálosok megértették a követül küldött holló szavát. És még aznap egy pálos szerzetes elindult.

Az állatok elhelyezkedtek végig az útvonal mellett. A madarak a fákön ültek, szépen sorjában. A nyulak

lapultak a bokrok sűrűjében. Az őzek mereven álltak az erdők tisztásain. A mackók két lábra álltak. Valamennyien tisztelegtek, mert a szerzetes az Úr Jézus Szent Testét vitte magával.

Amikor az erdei kápolnához ért: százan és százan álltak már ott emberek és az agg remete is előjött barlangjából és felgyült lélekkel indult az Érkező elé:

— Azt hiszitek — szól haldokolva, végső erejét megfeszítve —, hogy a halál kaszája lebeg fölöttetek? Nem! Nézzétek! Aki jött: maga az Élet! Az Úr Jézus mondta: Aki Énbennem hiszen, nem hal meg soha, él mindörökké . . .

Harmadik nap reggel, nem messze a kápolnától, öreg pálos szerzetes fakesztet szűrt egy frissen hantolt dombocskára fölé. Később, amikor az emberek már elszéledtek és megkondult az erdei kápolnácska kis harangja, a fakesztre szállt egy holló. Előkerültek a félénk őzikék, tapsifüles nyulak és cammogtak a dörmögő medvék. Valamennyien a fakeszt köré sereglettek és onnan hallgatták mindennap csendben a kápolnából szűrődő szent szavakat és később éneklésbe kezdtek a maguk nyelvén. Így énekeltek: Ave Maria! Üdvözlégy Mária.

(Böbl Ernő nyomán.)

Ifjúság leckéi

Walther von der Vogelweide (1170—1230).

*Nevelj szép szerével,
Verés mit sem ér el:
Ki tisztessé hivatott,
Jó szó annak, mint a bot,
Jó szó annak, mint a bot,
Ki tisztessé hivatott:
Verés mit sem ér el,
Nevelj szép szerével.*

*A nyelvedet fékezd,
Fiatalnak ék ez;*

Szó-lakatot szádra tedd,
Majd beszél, ha jó, a tett,
Majd beszél, ha jó, a tett,
Szó-lakatot szádra tedd,
Fiatalnak ék ez,
A nyelvedet fékezd.

A szemedet süsd le,
Ne kápráztasd füstre;
Csak az erény fényit nézd,
Rossz tanulság nem nyit észl.
Rossz tanulság nem nyit észl,
Csak az erény fényit nézd,
Ne kápráztasd füstre,
A szemedet süsd le.

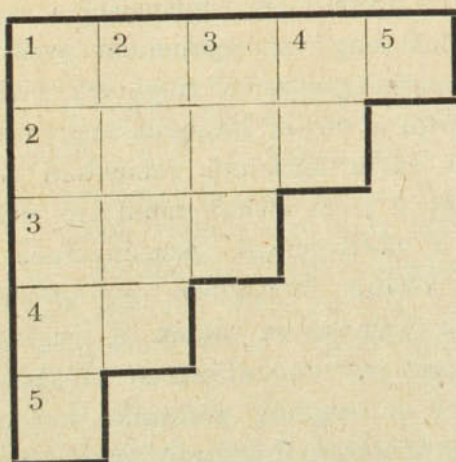
A füledet tömd be,
Dőreség ne több be;
Szókból marad bent a rossz,
Lelkedbe az fertőt hoz.
Lelkedbe az fertőt hoz,
Szókból marad bent a rossz,
Dőreség ne több be,
A füledet tömd be.

Vigyázz, ez a három,
kísért minden áron:
Nyelved, szemed, füled csak
Bűnre vezet, jóra vak.
Bűnre vezet, jóra vak,
Nyelved, szemed, füled csak
Kísért minden áron,
Veszély ez a három.

Fordította: Előd Marcel.

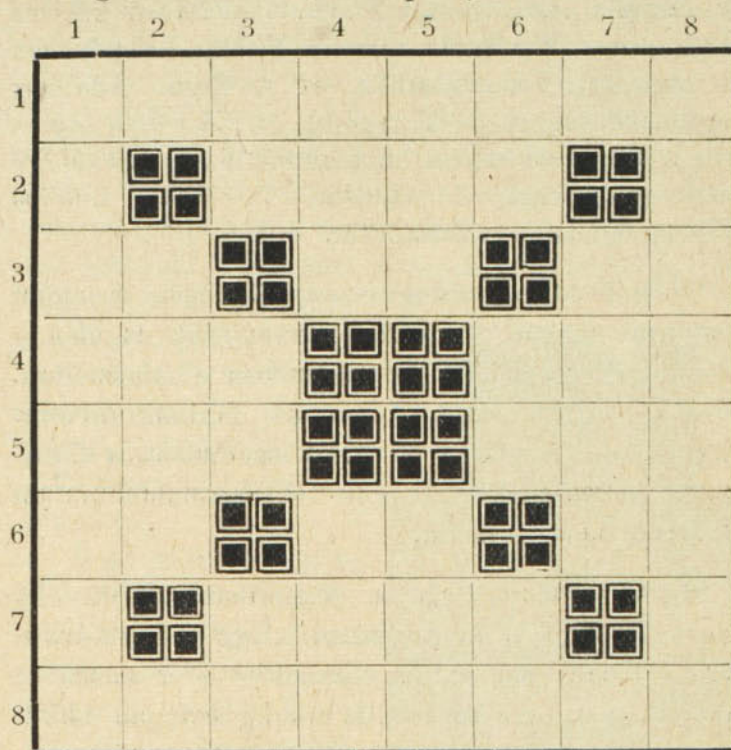
Rejtvények

2. Rejtvény. (Beküldte: Bácskai Ilonka, III. polg o. t., Baja):

Vízszintes és függőleges sorok: 1. Ma nehéz ezt kapni. 2. Ló fekhelye. 3. Évek száma. 4. Kötőszó

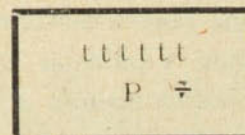
1. Keresztrejtvény. (Beküldte Rysavy Béla, Werböczi-gimn. VI. o. t., Budapest.)

Vízszintes sorok: 1. Húsvéti köszöntés. 2. Visszafele: prémes állat. 3. Érték — Magasan van — Időhatározó rag. 4. Mézes... — Nem így. 5. Pálosrend latin rövidítése (betűk kicsit föléserélve) — Egyforma betűk. 6. ...nyi — Vizben áll — Fiúnév mássalhangzói (becézve). 7. Nemr tompa. 8. Kisgyerekek.

Függőleges sorok: 1. Magyar szerzetesek. 2. Csukor... 3. Énekhang (olaszul) — Ifjúsági író nevének kezdőbetűi — Kötőszó. 4. Földműves szerszám (végén fölösleges ékezet) — Pap teszi. 5. Visszafele: futballisták öröme — Hollandul: tő. 6. Parancsol — Gyakori rövidítés — Könyörög (első betű hiányzik). 7. Nem hazug. 8. Égben laknak.

3. Betűrejtvény. (Beküldte: H. Nagy Stefánia, Kaposvár):

Boldog húsvéti Alleluját, a Feltámadott békéjét, örömét és diadalát kívánjuk kedves Olvasóinknak és minden igaz embernek!

Nagybőjt folyamán a következő lelkigyakorlatokat tartották pátereink: P. Besnyő Gyula perjel

Albertfalván 3 naposat; *P. Zembrzusky Mihály* alperjel Kadarkúton és Egerben 3—3 naposat; *P. Bolyós Akos* perjel Pusztamonostoron kétszer 3 naposat; *P. Vezér Ferenc* Fábián-Sebestyénen 8 naposat, Esztergomban és a Szent Adalbert egyházközségben 3—3 naposat; *P. Gyéressy Agoston* Budapesten bencés tanároknak 4 naposat, MÁV tisztviselőknek 3 naposat; *P. Rába Lukács* Pusztamonostoron 3 naposat.

Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepén évenként rendezni szokott pálos hangversenyünk ez idén a rendkívüli események következtében elhalasztódott. Később tartjuk majd. A pontos dátumot közölni fogjuk. — Délelőtt a fél 12-es szentmisén a *Calligaris kamara-kórus* énekelt Sziklatemplomunkban művészi énekszámokat.

Sigrid Undset írja a Vigiliában (1944 II.) moszkvai útjával kapcsolatban: „Egy dologra azonban valóban nem voltam elkészülve — a moszkvai szagra. A számtalanszor, de mindig szappan nélkül át- meg átmosott gyapotingek és fehérneműk meghatározhatatlan szaga, a mosatlan hajak, a piszkos ágyneművel teletömött hálósobák gőze a forró nyári éjszakákon a nyitott ablakokon át mind kiáradt az utcára. A vizelet és az emberi váladékok a piszkos udvarokon ott rothadtak, mert csak néhány széthulló bódé szolgált illemhelyül az egész városban. És a rothadó, feloszló dolgok egész illatárja ott feküdt a város fölött, volt ebben a szagban az elgombásodó fától, a lehulló vakolattól kezdve minden, egészen addig a nyúlós fekete masszáig, amely az utcakövek között és az aszfalton levő lyukakban szivárog...“ Ezek után bátran gratulálhatunk azok ízléséhez, akik ezzel a Szovjettel szimpatizálni tudnak, sőt...

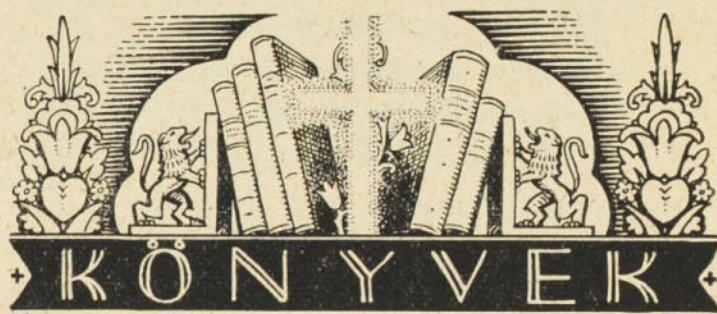
Horvátországban, Mária-Bisztricán végre csakugyan letelepedhettek a pálosok Lengyelországból. *P. Bogumil* és *P. Szaléz* mentek a híres kegyhelyre s vették át gondozását.

„**Egyházművészet a lakásban**“ címmel zárult a múlt hónapban a Belvárosi Művészeti Szalónban az a sikerült kiállítás, melynek nemes célja az volt, hogy abszolút művészi alkotásokkal népesítse be minden valamirevaló keresztény család otthonát a gyárilag tucatszámra készült, giccses kegytárgyak helyett. Valóban meglepő gazdagságban sorakoztak a falakon a szebbnél-szebb képek, fali szőnyegek, kerámiák, minden ízlés megtalálhatta a maga kedvenc ábrázolóját a legmodernebbekig, de még az igényeseknek is meglepetés volt egy-egy Feszty-, Hikády-, Ruzicskay- vagy Molnár-kompozíció. A Madonna-képek mérhetetlen tengerében valóban

új szint és mondanivalót jelentettek az ő festményeik. A szobrászokat is méltán képviselték: György Dezső, Jankó János, Ohmann Béla, Tóth Gyula. De hosszú volna minden nevet és minden művet méltatni. Remélni szeretnénk, hogy ilyen kiállításokat egyre gyakrabban és egyre gazdagabb anyaggal rendezhetik meg a jövőben.

Halottaink. Özv. Fábry Jánosné Budapest, Réffy István Pápa, *P. Unghváry Antal O. F. M.* Pécs, Ripka Ferenc Budapest, Balogh Jenő Veszprém, Gyuricza Pál Budapest, Lambert Vilmos Székesfehérvár, Evrenov Sándor Zenta. — *Adj, Uram, örök nyugodalmat nekik!*

Jótevőink: 200 P: Papp Lajosné Nyiregyháza; 100 P: Fögel Lajosné Budapest; 5 P: Klema Ferencné Kassa. — *Isten fizesse meg!*

Pilismaróti Bozóky Gyula: Az Úr Jézus szent szülőföldje képekben. Bpest, 1943. Magyar Szent föld kiadása. Ára 6 P.

A földek földje a Szentföld, a mi Urunk Jézus Krisztus szülőföldje, szenvedéseinek és szent élményeinek helye. Századok és évezredek áhitata száll feléje szüntelen. Nem csökken a feléje vágyódók és zarándoklók serege. S joggal. A szeretet és kegyelem olyan gazdag élményeivel ajándékozta meg a látogatót, hogy feledni nem lehet. Ez a Szentföld ma nekünk sokkalta kincsesebb, mint régebben, hiszen csak emlékezetben kereshetjük fel. Hogy emléke el ne halványodjék azokban, akik boldogok lehettek saját szemükkel megismerni a szent helyeket, szerzőnk nagy szorgalommal szedi össze a Szentföld legjellegzetesebb helyeinek kitűnő fényképeit és látja el rövid, frappáns magyarázatokkal. Ezekben a rövid lélekzetű írásokban jön rá az olvasó, hogy a jeles szerző mennyire ismeri, hogy elmélyedt a szent helyek eseményeinek ismeretében. 180 kitűnő felvételben gyönyörködhetünk. Mindegyike megkapó és valami új meglátást biztosító. Ezekben az apokaliptikus időkben, amikor még a föld is meginog alattunk, milyen jó tudnunk, hogy viharok dúlhatnak felettünk, söpörhetnek át szülőföldünk felett, fenyegetheti elnyeléssel mindenünket: igazi értékeinket, a nagy élmények és

valóságok helyeit nem ronthatja el örökre. A születés, élet és küzdelem helyei megmaradnak, ha megváltozik is köröttük a kép. Megváltozhatatlan az élményszerű esemény. Nagy vigasztalás ez nekünk és késő utódainknak. Vigasztalódunk is és edzük a lelkünket az Úr Jézus születésének, életének és szenvedésének helyén, az ő megdicsőülésének ma is győzedelmet lehelő területén. Ezért illeti mély köszönet a Szentföld nagy barátját, Bozóky ezredes urat. Köszönjük neki, hogy ráirányította újlag figyelmünket a maradandó élmények és események szent helyére. Vegye mindenki szívesen kezébe ezt a képes útmutatót és zarándokoljon el lelkében az isteni Üdvözítő életének helyére, biztosan megerősödik hitében, erősebb lesz a megpróbáltatások elviselésében.

P. Kiss Szaléz, O. F. M.

Dr. Nádas Zoltán: „Ő is szenvedett...”

A jónévű egyházi író és szónok az ember örök, ma pedig különösképen időszerű kérdéséhez nyúl: a szenvedés problémájához. Munkájának alapmotívuma, Krisztus keresztútja, önmagában is drámai feszültséget foglal magában. A legtöbbet tehát akkor termeli ki egy világnézeti író ebben a vonatkozásban, ha megéléseinek, gondolatainak formává válása nyomán élnek, dinamikusnak, sugárzóknak tudja megtartani és a ma embere számára érzékelhetővé tudja tenni a földreszállt Isten szenvedését, az „Ő is szenvedett...” döbbenetes valóságát és misztériumát.

Szerzőnknek ez teljes mértékben sikerül. Nemcsak megrázó életérzéssel vetíti elénk az emberi szenvedés kórképeit, nemcsak komoly lélekismerettel elemzi ki az eredeti bűn emberi begyökérezéseit, vagyis a szenvedés forrásait, hanem az együttérzés szeretetével rakja elénk a szenvedés elviselésének a módzatait, főképpen pedig alapos teológiai tudással fejti fel a szenvedés megváltói jelentőségét. Egy szóval: meggyőző erővel mutat arra a krisztusi igazságra, hogy a szenvedést nemcsak el lehet viselni, hanem érdemes is vállalni.

A tökéletesen kiírott tollnak a nyílegyenes vonalvezetése, a mélyen átélt élet színes, tüneményes élménygazdagsága, a meleg, szimpatikus egyénnek az íráson áttetsző képe nemcsak nagyon értékes, de kifejezetten élvezetes olvasmánnyá avatják Nádas Zoltán legújabb írását. A legösszintébb jóakarattal ajánlhatjuk mindenki kezébe ezt a rövid néhány hét alatt harmadik kiadásához jutott könyvet.

Kiadja a „Fráter György” Sajtószövetkezet (Budapest, IX., Gönczy Pál-u. 2. III. 11. Telefon: 185—384.) Bolti ára P 9.80. Terjesztőknek árendmény.

Dr. Biró Bertalan

A pálosok szerepeltetője irodalmunkban.

Gyümölcsoltó Boldogasszonykor volt másfél évtizede, hogy a Farkasréti temetőben díszsírhelyet

kapott fővárosától *Tarczai György* a szépíró, *Divald Kornél* a szakember. Mindkettő szolgálta benne a fővárost. A szépíró nemcsak a Budai Históriaikban, e két kötet elbeszélésben, de kisregényben, a Budai Gyárban is. Nem is szólva a Szent Margit legendás könyvéről, amely első kiadásban Udvarny Géza, másodikban Jaschik Álmos illusztrációival jelent meg. Ismertetései, leírásai is szolgálták a várost. Meg is kapta tőle a Ferenc József-díjat. Ez szépírói jutalom, de «Budapest művészete a török hódoltság előtt» c. szakmunkáját is koszorúzta vele a főváros. E témakört novellákra is feldolgozta, novellás kötetének címe: «Törökvilág Budán».

A pálosok nemcsak a középkorban voltak a legkedveltebb s azért nagy elterjedtségnek örvendő magyar szerzetesrend, de *Tarczai* korrajzainak szinte kísértő zenéjévé vált, hogy novelláiban szerepeltesse őket.

A Zengő Hegy c. bükkvidéki történelmi

ban a «Diósgyőri harangok» a pálos atya intésére figyelmeztetnek, hogy a leánynak nem szabad elkószálni messze a szülei háztájától. Éva és a tengerszem arról értesít bennünket, hogy a sajlódi kolostorból a szentlélekibe rendelt István atyát mint babonázza meg Éva. Az atya a Hámori-tó feletti remetebarlangba készül, hogy ott befejezze a másolásokat. Már kiszínezte magában a szép iniciálékat, margódiszeket. A remek táj idézti vele az Éden d. szes leírását.

Azonban a révész leánya megzavarja lelke harmóniáját.

A leánynak is idéz a Bibliából. Kéri is, hogy majd olvasson neki belőle. A leány azonban egy töpörödött öreg remetét talál másnap, mikor István atya felolvasásának meghallgatására csolnakan megérkezik.

A kötetke többi történelmiében is meg-megjelennek a fehér barátok. Részint egy-egy tanács, vagy vándorlegények megvendéglése révén.

A Budai történelmi szerény elbeszélései megnevezésében *Tarczai* a *Flagellánsok*-ban szólaltatja meg a pálosokat, akik óva intik híveiket, hogy az erkölcstelen ostromozók közé keveredjenek. Mikor Hunyadi János megérkezik diadalmai színhelyéről, a Balkánról, a pápai követ tartja a Te Deumot s a pálosok Szentlőrinc-kolostori híres kara énekli a zsolozsmát. Az ének után Rafael testvér gyönyörű dallamba kezd az orgonán a Nagyboldogasszony

Néhai Divald Kornél sír- emléke. Dankó József alkotása

budai templomában. A második kötet még szélesebb körű szerepet szán a pálosoknak. Nemcsak hivatkozást, elejtett utalást lelünk, hanem két művészettől ragyogó novellát is, mint a «Királyné Madonnája» s a «Muzsikus barát legendáját». Az elsőben Mátyás király érkező menyasszonyának minden bútorát magyar mesterekkel kívánja elkészíttetni. Imázsamolya fölé a Madonnát is. Hiába érkezett meg a talián piktor, a szentlőrinci klostrom freskózójával. László testvérrel készítteti el. A regényesség ott kezdődik, mikor Bakócz Tamás kanonok a vincellér leányát ajánlja Madonna-modellül. A szépséges leányba belehabarodik a képíró fráter. De ahogy megoldja Tarczai ezt a kényes részt, igazi katolikus íróra vall. A török idők elején játszódik «A muzsikus barát» legendája, melyet lapunk is közölt annak idején. Mihály testvér most az orgonista, aki az ország, de talán a világ legnagyobb orgonájáért áll be laikus testvérnek a klostromba. Neve Fráter Angelusz lesz. Mesteri a lélekrajz, a zenéért való rajongás megszólaltatása Tarczai tollán. A hallását vesztett író régi kedves álmainak kelt szárnya e novellájában, mikor még szépen zongorázott maga is. A Te Deum-ban remekel, amint a kolostori hangulatfestésre is száz szava van Tarczainak, kit segít a képzőművészeti tudása is a megjelenítésekben.

Tarczait barátja, Bonitz Ferenc indította el novellairói útjára. Ő ajánlotta figyelmébe az osztrák történeti rajzok íróját, Ottó Görlinget. Maga Bonitz utalt erre e sorok írója előtt egy beszélgetés kapcsán. Az indítás érdeme Bonitzé, a megmunkálás mesteri műve egészen a kettős énű Divald-Tarczaié. Méltatlanul érték vádák, hogy néha szakszerű benne a belletrista. De ne feledjük, hogy nevelt is Tarczai Divaldnak olvasó közönséget, mert nálunk a romantikus látásmódtól a közönség nem jutott el a történelem magjához. A pálosok iránti szeretetét felelvenitette s talán nem véletlen, hanem az ő nevelésének eredménye, hogy olvasó táborából a papság egyre erősebben sürgette a rend visszatelepítését. Ezek a novellák jobb nevelők voltak a rend szellemére, mint ugyanannyi vezércikk. De nevelők arra is, hogy rajtuk keresztül megkedveltessék ifjainkkal s az oltárnál szolgálókkal is a rendet s belépésre indítsák. Újabban Gulácsy Irén nagylajoskori regényében s miniatűrjeiben is sok szerep jut a pálosoknak: Tarczai példájára.

Váth János.

Németh Kálmán: **Százezer szlv sikolt.** 520 lap, 200 képmelléklet. A kolozsvári ferences zárda tagja, páter Gellért elhagyja a rendjét, világi papi ruhát ölt s kimegy Bukovinába az árva magyarság közé plébánosnak. Székely véreit éveken keresztül pásztoralja. Vezeti őket nehéz bajaikban. Aztán, mikor üt az óra s visszakerül Erdély, felkerekedik véreivel és ezer viszontagság után s keresztül haza hozza

őket a Bácsba, arra a földre s annak birtokai köré, aki annak idején egyik falujuknak nevet is adott: Hadik-falva. Németh mint író már Kolozsvárott is messze felette állt körének eredetiségével, egyéniségével. Most ez átélés megírásában igazi mestere a tollnak és a szónak remekelője. A testes művet minden igaz magyarnak szívből ajánlom. A kilós regényjárványban egy regénynél izgalmasabb igaz történet megírását veszi az olvasó. 28 p. Papp Géza Szabadkai nyomdája.

Váth János.

Könnnyű László: **Utszéi fák,** versek, 96 lap. Bokréta kiadása, Budapest, Berzy Éva kvterjesztőnél. Negyedik verses könyve ez a szerzőnek. Sokféle téma készítteti énekekre. Amilyen sokféle a témája, a versformái is változatosak s gondosak. A szabad verstől a dallékony könnyű formáig mind megtalálhatók könyvében. A családi érzés és jelenet ezer kedves, vagy szomorú, idilli, vagy aggódásra okot adó, hivatásbeli s idegen, messze, vagy közeli tájak, környezet, vagy városi világ zengő sorokra bírják. A mi olvasóinkat közelebből is érdekli «Naiv imádság a pusztai Máriához, Könyörgés kenyérért, Isten szegénykéje» stb. c. versei.

Váth János.

P. Sinzig—P. Nagymányoky: **Embersorsok a viharban.** (Ferences-missziók kiadása.)

Kelet felől vésztojósló vörös felhő közelg és magában hordja mindazt a rémséget, amit csak pokoli gonoszság kiagyalhat. Az istentagadó véres bolsevizmus lélekrontó förtelmeiről, már sokat írtak, ámde minden egyes írás, újabb borzalmakról rántja le a leplet és mindenkit rémülettel tölt el a gondolat, mi lesz akkor, ha nem könyv lapjairól — melyet elvégre minden pillanatban félre lehet tenni! —, hanem öntapasztalásból iemerkedik meg a rémségekkel. Sinzig Péter ferences atya könyve hatásos propagandamunka a bolsevizmus ellen. Mesteri tollal ír le sorsokat a vörös viharban és a minden képeletet felülmúló komor jelenetek reflektorszerűen világítják meg a borzalmakat. A regény, a tűz- és vérözönben fogant bolsevizmus születése idején játszódik le, amikor az emberélet kevesebbet ért a szalmaszálnál és amikor gyilkosok, gonosztevők és a nép söpredéke vették át az uralmat. Előkelő családok pusztultak el írmagostul és alig-alig menekülhetett élőlény a vörös pokolból. A regény hősei — leírhatatlan szenvedések árán — megmenekültek és a szenvedés nemessé edzette jellemüket. Az író megkapó színekkel ábrázolja hőseinek megtérését Istenhez és a katolikus hithez és a rettenetes, vértől csepegő szörnyűségek leírása után megnyugtató, keresztény áhitattal telített képek vigasztalják az olvasót. Manapság, amikor a vörös veszedelem, fenyegető kísértetként ólalkodik közelünkben, P. Sinzig szép munkája talán aktuálisabb, mint valaha.

P. V.

Gerely Jolán: *A Szűzanya hív téged!* (Szalézi Művek.) 38 lap.

A kedvestollú író ezzel a kis munkájával a leányifjúságot toborozza a nagy magyar engesztelés táborába. Ez a kis könyv névre szóló behívó az igazi hazaszeretet gárdájába.

Az első fejezetekben a leányvilág két típusát mutatja be mesteri kézzel: a lelki vakokat és az elit lelkeket. Minden magyar leány lelkét fel akarja rázni: «Az életünk nem a miénk! — Felelősek vagyunk! — mert az élet megjavításától nemzetünk sorsa függ.» Az égi üzenet: Engeszteljetek! — nekik is szól. Minden magyar leánynak részt kell vennie. A lemondások, imádságok és a szeretetből hozott áldozatok apró tégláit mindenkinek hozzá kell adnia a nagy magyar engeszteléshez. A rövid gyakorlati tanácsok után példaképül az imént a szentség dicsfényével övezett kiráyleányt állítja a magyar leány elé, akitől az önkéntes áldozatvállalás szellemét kell megtanulni.

«Apró lángocska ez a kis írás. Adja Isten, hogy sok-sok fiatal leány lélekmécsesében lobbantsa lángra az engesztelés áldozatos vágyát.»

Fr. Bolváry Pál O. S. P.

Velem az Isten a légiveszélyben.

Azért született meg ez az írás, hogy a föld alá menekülő, veszélytől rettegő emberszívekbe erőt, bizalmat és hitet öntsön. Röviden feltárja e roppant történelmi vihar lelki hátterét és legbensőbb okait. Rámutat az egyetlen eszközre, — a hit és erkölcsbeni újjászületésre, ami az egyént a veszély órájában, a hazát és emberiséget a jövőben megmentheti. A mai vészterhes napokban, amikor nap nap után a repülőgépek pusztításairól tudósít a sajtó, a rádió, bizony igen sok ember az aggodalom martaléka és reszketve gondol arra: jaj! mikor kerül reánk a sor?! Soha időszerűbben nem jelenhetett meg ez a kis hasznos munka, mint napjainkban és mottója nem is lehetne meggyőzőbb. «Légy készen — inti a megrémült emberiséget —, nehogy a veszély órájában elveszítsed hitedet és így lelked örök üdvösségét! És ezért: gondolkozzál és az Isten közelében leszel! Imádkozzál és Isten kegyelmébe jutsz! Az Igazság megszabadít téged!» A könyvecskében praktikus tanácsokat olvasunk a légiveszély idejére, melyek közül legmegkapóbb e tanács: «Légy igazi 'testvére' felebarátodnak, azaz légy kétséges segítője, biztató vigasztalója, és okos tanáccsal nagylelkű áldozatossággal viseltess mindenkivel szemben.» És még arról is gondoskodik a kis munka, hogy imaszövegeket közöljön a veszély esetére, hisz tudvalevő dolog, hogy az embernek a rémületben még a legmegszokottabb ima sem jut eszébe. Légiveszély esetén mindenki saját lelki üdvéért és érdekéért jól teszi, ha a ruházati cikkek, élelmiszerkészletekkel, okmányokkal együtt ezt az értékes könyvet is elviszi az óvóhelyre saját és embertársai hasznára.

Péchy Viola.

A Magyar Szentföld Évkönyve az 1944. évre.
P. Uzdóczy-Zadravec István O. F. M. püspök szerkesztésében.

Megjelent immár harmadízben a «Magyar Szentföld Évkönyve» dús és értékes tartalommal. A püspök úr a könyv előszavában örömmel emlékezik meg a nagyközönség támogatásáról, mellyel a Magyar Szentföld gyönyörű eszméje támogatására siet. A kies Hűvösvölgy alpesi tájékán lassanként testet öltött az Eszme. Rendkívül sok nehézséget kellett leküzdeni a kezdeményezőknek, de «Isten kegyelme — mint Zadravec püspök írja — e köve-

ken és a Szentélyeken keresztül bőségesen, igen bőségesen árasztja a magyar közéletbe a Szentföld szellemét, lelkét!» Az évkönyv szép illusztrációkban bemutatja a már elkészült, a munka alatt lévő és a tervezett Szentélyeket, melyek a mai zord, alkalmatlan idők ellenére is épültek és épülnek. Igen... Isten kegyelme van e köveken, hisz az Úr még csodában sem fukarkodott, hiszen — P. Majsay tudósítása szerint — munkaközben váratlan kőbányára bukkantak a munkások, ami nagy hasznára vált a további munkának, mert sok fuvar költséget takaríthattak meg és így hálát kell adni érte az isteni Gondviselésnek, hogy így előmozdította a neki tetsző művet.

Az évkönyv naptári részén kívül igen értékes irodalmi munkák tarkítják a kitűnő évkönyvet: Balanyi György, gr. Pálffy Erzsébet, P. Takács Ince O. F. M., P. Szabados Anzelm O. F. M., dr. Pataky Arnold egyet. tanár, Egry Irén és Gorka Ágostné tollából. özv. dr. Horváth Józsefné.

Szunyogh X. Ferenc O. S. B.: **A szent zsolozsma.**
I. kötet.

Ma már a hívők köztudatába is átment annak az igazsága, hogy az Egyház tanítása statikailag ugyan dogmákban és erkölcsi tanításokban nyeri a foglalatát, a dinamikája azonban benne lüktet magában az Egyház életében, amelynek legszínesebb, legbensőségesebb és legmeggyőzőbb megnyilvánulása a szentmise és a szent zsolozsma. A tudós szerző, akinek kiválósága főként abban nyilvánul, hogy az egészen bámulatos szakképzettsége nem tömi el nála a mély és közvetlen megélések járatait, joggal mutat rá, hogy a szentmise hétpesces könyvét már feltörte a világi hívők számára, sőt talán még a papsághoz is közelebb hozta. Szunyoghnak már lassankint évtizedekre menő munkássága lehetővé teszi az egyszerűbb emberek számára is a szentmise imádságos sugárzásába való teljes beleállást. Most ugyanezt szeretné elérni a szent zsolozsmával, az Egyház nyelvén: a breviáriummal kapcsolatban is. Könyvét 3 részre osztja: *mikor*, *mit* és *hogyan* imádkozik az Egyház. Egyszerűen, világosan, a tudományos apparátusnak szinte rejtett emelőivel és forgószinpadjával — könnyedén és mégis meggyőzően mutatja be nemcsak a szent zsolozsmának a hozzásimulását az egyes napok szerkezetéhez, hanem azt is, hogy a nap igazi megszentelése a szentmisén kívül a szent zsolozsmával történik. A legszebb reggeli és esti imákat, a munka dandárjának leg-hozzáillőbb imákkal való beosztását; az imádságnak leggyönyörűbb külső formáit, technikáját a szent zsolozsma tanítja meg mindenki számára: erről győz meg bennünket élvezetes formában a tudós szerző.

Szunyogh X. Ferenc vaskos és értékes kötete, amelyet a Korda adott ki, rendkívül finom és áhítatos rajzokkal díszítette Kákonyi Mária Constantina bajai iskolanővér.

Dr. Nádas Zoltán.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dr. Nádas Zoltán.
Stephaneum nyomda Budapest. Felelős: ifj. Kohl Ferenc.

**R A F F A E L
L E O N A R D O d a V I N C I
M U R I L L O**

világhírű *Madonna-
képeinek* művészi
reprodukciói, fára festve,
antik kivitelben,
gyönyörű keretben 60—80
P-ért kaphatók:

**Budapest, XI.,
Pálos Kolostor**

KEGYTÁRGYAK, ZÁSZLÓK

OBERBAUER A. UTÓDA

Magyarország legrégebb
templomberendező és
zászlókészítő vállalatánál.

**Budapest, IV. kerület, Váci-utca 41. szám.
Alapítási év 1863. ☐ Telefonszám: 183-344. szám.**

Ő IS SZENVEDETT...

címmel

DR. NÁDAS ZOLTÁN

a Mának szenvedő emberéhez fordul,
hogy Krisztus keményötvözetű igazsá-
gaival és melegen lüktető szeretetével
az elfásulásból, a csüggedésből a két-
ségbeesésből a szenvedés értelmének
belátásához, ugyanakkor a diadalmas
keresztényi élet páratlan rugalmassá-
gához és csodálatos erő kifejtéséhez
vezesse olvasóit.

Kiadja a „FRÁTER GYÖRGY” SAJTÓ-
SZÖVEIKEZET. Ára: 9 pengő 80 fillér.

Kapható minden könyvkereskedésben.

Megrendelhető

A FEHÉR BARÁT

kiadóhivatala útján: Bpest, IX., Gönczy
Pál-utca 2. sz. Telefonszám: 185—384.

TERJESZTŐKNEK ÁRENGEDMÉNY.

**LIPÓTVÁROSI GYORS-
IRÓ- ÉS GÉPIRÓISKOLA**

Budapest, V. kerület, Vilmos császár-út 64. szám.

A gyorsírás, gépirás, helyesírás, szépírás és az
esperantó nyelv lelkiismeretes oktatása.

ELSŐ MAGYAR

ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

hazánk legrégebb, legnagyobb biztosító intézete.

Alapítva 1857-ben.

Elfogad legméltányosabb feltételek mellett:

Életbiztosításokat, tűzbiztosítást, betörésbiztosításokat, üvegbiztosítást,
jégbiztosításokat, szállítmánybiztosítást, autók biztosítását, baleset-
és szavatossági biztosításokat, géptörésbiztosításokat, állatbiztosításokat.

PROVIDENTIA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, IV. kerület, Egyetem-utca 1. Távbeszélő: 181—980.

ALAPITOTTA A MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK

Foglalkozik a biztosítás minden ágával.

Á FEHÉR BARÁT

A PÁLOSREND HAVI FOLYÓIRATA

FŐSZERKESZTŐ: P. GYÉRESSY ÁGOSTON—FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. NÁDAS ZOLTÁN

TARTALOM: P. Besnyő Gyula O. S. P.: Tíz esztendő! — Mihalovics Zsigmond: Bizalom és cselekvés — Dr. Nadas Zoltán: Világkrízis és kereszténység (III). — Pálos Mária-himnusz — P. Gyéressy Ágoston O. S. P.: A Szűzanya Pünkösdje — Radványi Sándor: Ó, szép Szűzanya! — Békeffy Mária: Május a Bükkben — P. Fenyvessy Jeromos O. P.: Május Asszonya — Falbrecht Alice: Lelki levelek (5) — Világegyház — Fráter Jácint Naplójából — Gyermekeknek — Pálos krónika — Könyvek.

VII. ÉVF. • 5. SZÁM

ÁRA • 60 • FILLÉR

1944 MÁJUS